

ÄR

8

Ung i Marks kommun, 2007

Resultat gällande ungdomar i årskurs 8
från Lupp-undersökning 2007

Sammanställningen är genomförd av Splitvision Research på
uppdrag av Marks kommun

Innehåll

Förord av Tommy Lönn	3
Kapitel 1 Inledning	4
Kapitel 2 Beskrivning av situationen	7
Kapitel 3 Ungdomars fritidssituation i Mark	10
Kapitel 4 Skola	19
Kapitel 5 Politik & inflytande	25
Kapitel 6 Trygghet & hälsa	35
Kapitel 7 Arbete	52
Kapitel 8 Framtid	55
Kapitel 9 Övriga kommentarer	59
Referenser	60
Om Splitvision Research	61

Förord

Hur ser ungdomarna på sin tillvaro? Vad vill dagens ungdomar med sina liv? Är ungdomarna i Marks kommun nöjda med sin skola och fritid?

Marks kommun genomför för första gången i samarbete med Ungdomsstyrelsen enkätundersökningen LUPP för att kunna söka svar på dessa frågor.

LUPP, Lokal UPPföljning av ungdomspolitiken, innehåller ett stort antal frågor som spänner över områdena skola, fritid, trygghet, hälsa, politik, inflytande, arbete och framtid.

Vår planering är att denna enkätundersökning ska genomföras vart tredje år. Vi har valt att fråga elever i år 8, för att 2010 fråga samma elever i år 2 på gymnasiet och de nya eleverna i år 8. Detta för att kunna se om det sker en förändring av åsikter, tankar och idéer över tid bland kommunens unga medborgare.

I år har vi också valt att fråga kommunens 24-åringar hur de ser på sina liv. Denna grupp av "unga vuxna" upplever vi vara en grupp som inte är så synlig, men där det händer väldigt mycket såsom familjebildning, bostadsanskaffning och yrkesutveckling.

Vår förhoppning är att denna och kommande rapporter ska bli ett av flera underlag för spännande diskussioner bland ungdomar och vuxna kring vårt fortsatta samhällsbyggande.

Tommy Lönn
Kultur- och fritidsförvaltningen
Enhetschef ungdomsenheten

Kapitel 1 Inledning

"Ungdomars situation idag blir inte begriplig enbart genom att äldre erinrar sig sin ungdom. En sådan självbiografisk jämförelse är inte bara haltande, den är direkt vilseledande."

Ovanstående citat kommer från ungdomsforskaren Tomas Ziehe.

Följande rapport ger en bild av hur ungdomar i år 8 i Marks kommun upplever sin vardag.

LUPP-undersökningen (*Lokal uppföljning av ungdomspolitiken*) är en nationell undersökning där kommuner erbjuds möjlighet att delta för att kunna samla in kunskap om ungdomars egen situation.

LUPP-undersökningen genomförs i samarbete med Ungdomsstyrelsen. LUPP står för *Lokal uppföljning av ungdomspolitiken* och startades av Ungdomsstyrelsen 2001. Mellan 2001 och 2007 har mer än 90 kommuner deltagit i LUPP. Samtliga rapporter finns att tillgå på Ungdomsstyrelsens webbsida: www.ungdomsstyrelsen.se

2007 deltog totalt 20 kommuner i ungdomsenkäten LUPP.

Undersökningen har sammanställts av Splitvision Research på uppdrag av Marks kommun.

Tack alla ungdomar som fyllt i enkäten! Utan er insats hade denna beskrivning av er situation inte varit möjlig att genomföra.

Metod

Lupp-undersökningen genomfördes under vecka 42-46 2007 i form av pappersenkäter.

Undersökningen berörde Marks ungdomar i år 8 samt 24-åringar. I denna rapport redovisas resultatet gällande ungdomarna i år 8. I en separat rapport redovisas resultatet gällande 24-åringarna.

Totalt har 512 elever i årskurs 8 erbjudits möjlighet att besvara Lupp-undersökningen. Undersökningen har en svarsfrekvens på 89% (455 svar).

Svarsfrekvensen är 89% för ungdomarna.

Enkätundersökningen består av 76 frågor.

Läsanvisningar

Rapporten presenteras efter teman som i stort sett följer enkätens temaupplägg.

Tabeller och diagram numreras löpande i rapporten var för sig. Olika sorters diagram och tabeller används i rapporten.

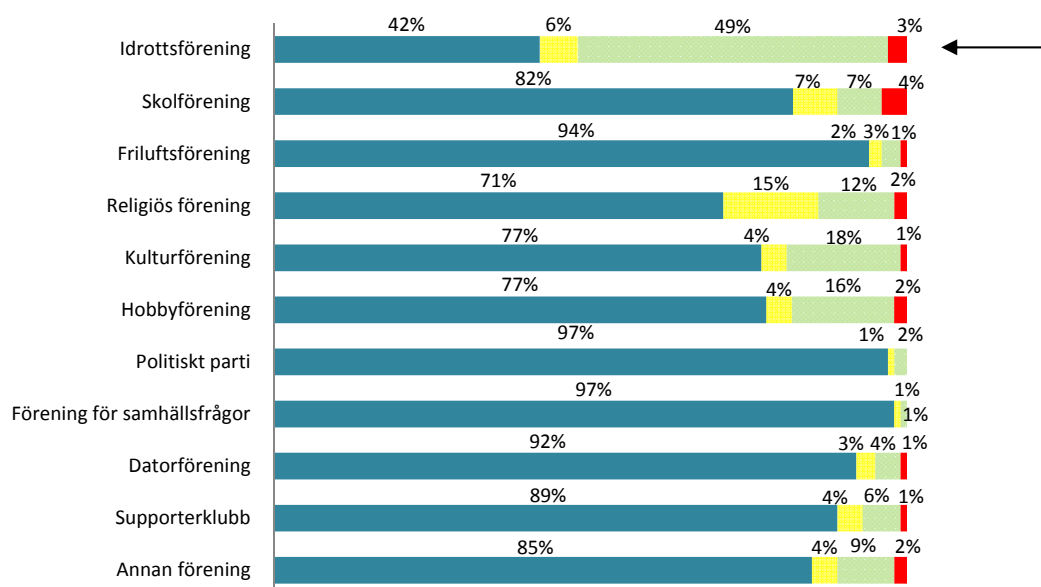
Staplarna i nedanstående exempel på diagram utläses så här:
När det gäller frågan *Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över i skolan* har 39% av tjejerna och 35% av killarna svarat detta alternativ.

Exempel på diagram som återfinns i rapporten.

Staplarna i nedanstående exempel på diagram utläses så här:
När det gäller frågan *Om ungdomarna är medlemmar i någon idrottsförening* (översta stapeln i diagrammet) har 42% svarat att de *inte är medlemmar*, 6% att de *är passiva medlemmar*, 49% *är aktiva medlemmar* och 3% *har ett förtroendeuppdrag*.

■ Jag är inte medlem ■ Jag är passiv medlem ■ Jag är aktiv medlem ■ Jag har ett förtroendeuppdrag

Exempel på diagram som återfinns i rapporten. *Jag är inte medlem* finns längst till vänster på stapeln, följt av *Jag är passiv medlem*, följt av *Jag är aktiv medlem* och *Jag har ett förtroendeuppdrag* finns längst till höger på stapeln.

Nedanstående exempel på tabell utläses så här:

När det gäller frågan *Har försökt få sommarjobb utan att lyckas* har 14% av tjejerna och 16% av killarna svarat detta.

	Tjej	Kille
Har försökt få sommarjobb utan att lyckas	14%	16%

Exempel på tabell som återfinns i rapporten.

Till denna rapport redovisas frekvenstabeller och korstabeller per kön i separat bilaga för årskurs 8.

Begrepp

När vi i rapporten skriver *ungdomar* åsyftas *ungdomar i årskurs 8*.

Kapitel 2 Beskrivning av situationen

I detta kapitel presenteras en bakgrund till situationen för *ungdomar i årskurs 8* i Marks kommun. Nedan följer en beskrivning av *skola, social bakgrund, sysselsättning och boendesituation*.

Fakta om målgruppen

Totalt har 455 av 512 elever besvarat undersökningen.

Huvuddelen av ungdomarna är födda 1993.
Några enstaka personer är födda 1992 och 1994.

Skola

36% av de svarande går på Ängskolan i Skene, 20% på Sättilaskolan i Sättila och 19% på Lyckeskolan i Kinna. Svarsfördelningen ligger nära hur fördelningen av elever per skola ser ut enligt statistik från Skolförvaltningen.

Skola	Lupp, 2007	Statistik från skolförvaltningen, 2007
Ängskolan, Skene	36%	35%
Sättilaskolan, Sättila	20%	19%
Lyckeskolan, Kinna	19%	20%
Örbyskolan, Örby	15%	15%
Fritslaskolan, Fritsla	8%	9%
Marks Kristna skola, Horred	2%	2%
Totalt antal besvarande elever	454	512

Tabell 2:1

Fördelning per skola gällande ungdomarna i årskurs 8 som besvarat undersökningen. Alla elever har inte besvarat denna fråga. Jämförande statistik gällande november 2007 från Skolförvaltningen i Marks kommun.

Föräldrars nuvarande sysselsättning

Flertalet ungdomar har föräldrar som *arbetar*, se tabell 2:2.

	Mamma	Pappa
Arbetar	84%	89%
Studerar	4%	1%
Föräldraledig	2%	1%
Arbetslös	2%	1%
Pensionerad/ förtidspensionerad	1%	2%
Sjukskriven	3%	3%
Annat	2%	3%
Vet inte	2%	2%

Tabell 2:2
Föräldrars nuvarande sysselsättning.

Svenskt medborgarskap och födelseland

97% av ungdomarna är *svenska medborgare*. Majoriteten av ungdomarna är födda i Sverige (se tabell 2:3).

	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Var de studerande är födda	96%	1%	1%	2%
Var deras mammor är födda	89%	4%	4%	4%
Var deras pappor är födda	88%	3%	4%	4%

Tabell 2:3
Var är du och dina föräldrar födda?

Boende

Bland ungdomarna bor 72% med båda sina föräldrar, 18% bor ibland hos pappa och ibland hos mamma, 8% bor enbart med en av sina föräldrar och 2% bor inte med någon av sina föräldrar (se diagram 2:1).

Bland ungdomarna bor 72% med båda sina föräldrar, 18% bor växelvis hos sina föräldrar och 8% bor enbart med en av sina föräldrar.

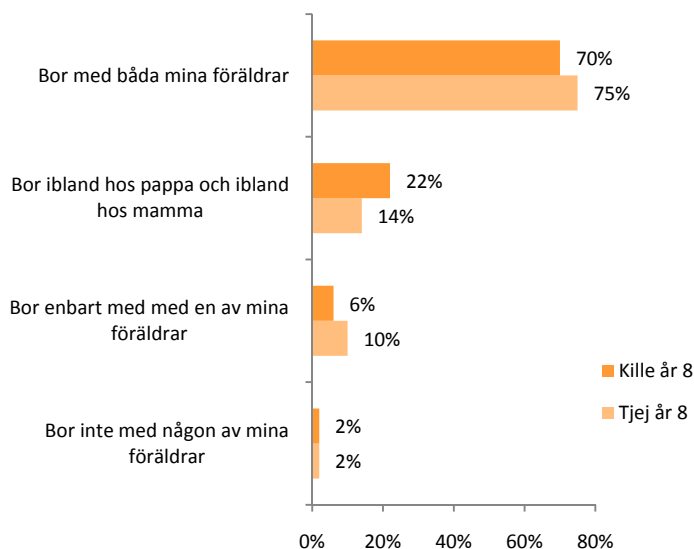

Diagram 2:1
Vem bor du tillsammans med? Per kön.

86% av ungdomarna uppger att de bor i villa, gård eller radhus, se diagram 2:2.

86% av ungdomarna bor i villa, gård eller radhus och 11% bor i lägenhet.

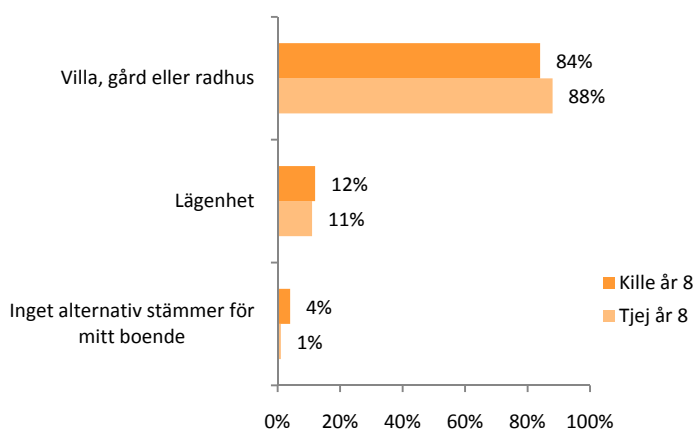

Diagram 2:2
Hur bor du? Per kön.

Kapitel 3 Ungdomars fritidssituation i Mark

Ungdomarna i Mark är generellt sett nöjda med sin fritid.

Det ungdomarna i Mark främst efterfrågar är möjligheter att *utöva sportaktiviteter* samt tillgång till fler *sociala mötesplatser* som fritidsgårdar, caféer och Internetcaféer.

I detta kapitel kommer vi att gå igenom *hur mycket fritid ungdomar har, hur nöjda de är med sin fritidssituation, vilka fritidsmöjligheter de ser saknas, ungdomars föreningsengagemang samt resor och internationell erfarenhet.*

Hur mycket fritid har ungdomar?

63% av ungdomarna upplever att de har *lagom med fritid*. 7% av ungdomarna upplever att de *har så mycket fritid att de inte vet vad de ska göra med sin tid*. 30% av ungdomarna upplever att de har *så lite fritid att de inte vet hur de ska hinna med allt* (se diagram 3:1).

En majoritet av ungdomarna, 63%, upplever att de har lagom med fritid och att de hinner med att göra det de vill.

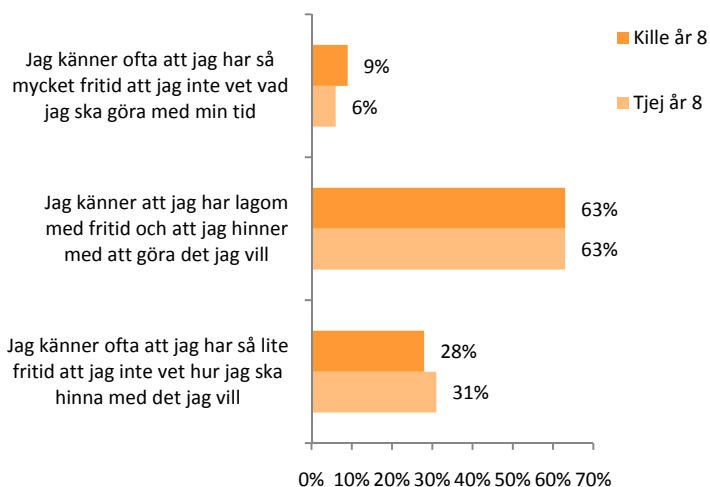

Diagram 3:1
Hur mycket fritid har du? Per kön.

Nöjd med fritidssituation

En majoritet, 77%, av ungdomarna menar att det *finns ganska mycket eller väldigt mycket att göra på fritiden* av det de är intresserade av (se tabell 3:1).

23% av ungdomarna upplever att det *finns ganska lite för dem att göra* eller att det inte *finns någonting för dem att göra* (se tabell 3:1).

En majoritet av ungdomarna, 77%, upplever att det finns ganska mycket eller väldigt mycket att göra på fritiden av det de är intresserade av.

Hur mycket finns att göra på fritiden?	År 8
Det finns väldigt mycket att göra	24%
Det finns ganska mycket att göra	53%
Det finns ganska lite att göra	20%
Det finns väldigt lite/ingenting att göra	4%

77% uppger att det finns ganska mycket samt väldigt mycket att göra på fritiden

Tabell 3:1

Hur mycket, av det du är intresserad av, finns det att göra på fritiden? På grund av avrundning blir summan av *det finns ganska lite och väldigt lite att göra* 23%.

12% av ungdomarna uppger att det finns *något som de skulle vilja göra på sin fritid som de inte gör på grund av deras kön* (se diagram 3:2). Det framgår dock inte av undersökningen vad ungdomarna inte gör.

12% av ungdomarna uppger att det finns något som de skulle vilja göra på sin fritid som de inte gör på grund av deras kön.

Tjejer har i något högre grad än killar uppgett att det finns *något som de skulle vilja göra på sin fritid som de inte gör på grund av deras kön* (14% vs 9%).

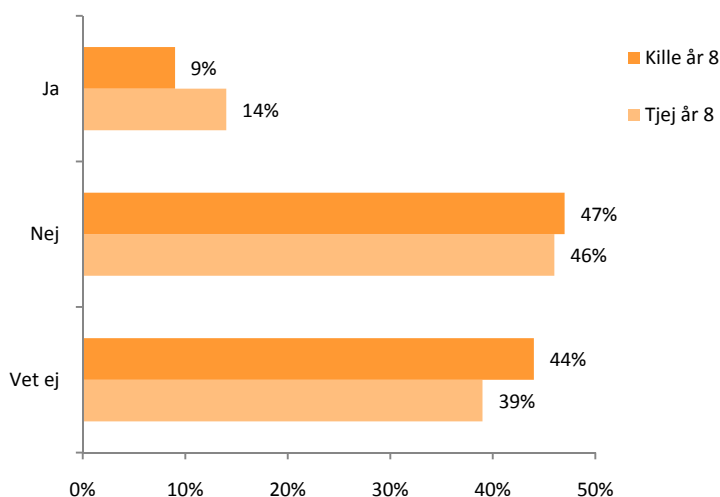

Diagram 3:2

Finns det något du skulle vilja göra på din fritid som du inte gör pga att du är kille eller tjej? Per kön.

Hur ofta ungdomarna gör fritidsaktiviteter

Det ungdomarna i högst grad (63%) uppger att de gör *varje dag* är *surfar och chattar på Internet*. 44% uppger att de *skriver* varje dag och 36% av ungdomarna *umgås med kompisar varje dag*, 34% av ungdomarna *hjälpes till hemma varje dag* och 34% uppger att de *läser varje dag* (se tabell 3:2).

Noterbart är att 21% av ungdomarna uppger att de *är ute i naturen varje dag*.

Många ungdomar idrottar varje vecka (60% idrottar varje vecka i klubb och 43% idrottar varje vecka men inte i klubb).

Killar spelar i högre grad *dataspel* varje dag än vad tjejer gör (54% vs 13%). Likaså uppger killar i högre omfattning än tjejer att de mekar med bilar varje dag (14% vs 2%). Tjejer *sjunger och spelar instrument* varje vecka eller oftare i högre utsträckning än killar (52% vs 31%). Tjejer uppger också i högre omfattning än killar att de skriver varje dag (52% vs 36%).

6% av killarna och 1% av tjejerna uppger att de *spelar om pengar på Internet* varje dag. Det är anmärkningsvärt att ungdomar överhuvudtaget spelar om pengar på Internet, då de är för unga för att lagligen få spela.

Spelar om pengar på Internet, spelar rollspel, tränar dans, spelar teater är aktiviteter som en mindre grupp ungdomar gör.

Det är 4% av ungdomarna som uppger att de *aldrig surfar/chattar på Internet*. Det finns en risk att denna grupp har mindre eller ringa kunskap kring att kunna hämta information på Internet, men också att källkritiskt kunna förhålla sig till information på Internet. Det är viktigt att alla ungdomar har kunskap om detta då det är en viktig del i vårt demokratiska samhälle.

Det ungdomarna gör i högst grad varje dag är *surfar och chattar på Internet* (63%).

44% av ungdomarna *skriver* varje dag.

Cirka en tredjedel (34%) av ungdomarna *hjälpes till hemma* varje dag.

17% av killarna och 3% av tjejerna uppger att de i någon omfattning spelar om pengar på Internet.

För ungdomar under 18 år är det olagligt att spela om pengar på Internet.

	Varje dag	Varje vecka	Aldrig
Idrottar i klubb	9%	60%	28%
Idrottar, men ej i klubb	21%	43%	14%
Sportevenemang utan att själv delta	1%	12%	30%
Umgås med kompisar	36%	53%	2%
Deltar i föreningsverksamhet	3%	21%	47%
Går på café	1%	8%	18%
Går på konsert	<1%	1%	46%
Ungdomens hus	1%	11%	62%
Går på teater/musikal/dansuppvisning	---	1%	47%
Går på museum/utställning	<1%	1%	50%
Går runt stan med kompisar	4%	17%	11%
Går på fest	2%	9%	22%
Besöker bibliotek (ej skoltid)	3%	4%	51%
Åker skateboard/snowboard	5%	6%	62%
Mekar med bilar/motorcyklar	8%	9%	56%
Är ute i naturen	21%	33%	10%
Fiskar/jagar	2%	8%	46%
Sjunger/spelar instrument	21%	21%	39%
Tränar dans/spelar teater	3%	17%	71%
Målar/syr/annan skapande verksamhet	7%	21%	47%
Läser	34%	30%	11%
Skriver	44%	21%	15%
Spelar datorspel	33%	35%	8%
Surfar/chattar på Internet	63%	27%	4%
Spelar om pengar på Internet	4%	2%	90%
Spelar rollspel/levande rollspel	4%	5%	74%
Hjälper till hemma	34%	43%	4%

Tabell 3:2

Hur ofta gör du följande saker på din fritid? I ovanstående tabell redovisas ej intervallerna *varje månad* och *varje år*, vilka utgör resterande procent upp till 100% per respektive svarsalternativ.

Var ungdomarna oftast träffar sina kompisar på fritiden

Ungdomarna uppger i störst omfattning att de oftast brukar vara *hemma hos varandra* när de träffar sina kompisar på fritiden (86%). Därefter träffas de oftast *utomhus* (29%) och när de *idrottar* (19%).

Ungdomarna uppger i störst omfattning (86%) att de oftast brukar vara hemma hos varandra när de träffat sina kompisar på fritiden.

	År 8
Hemma hos varandra	86%
Utomhus	29%
I en idrottshall	19%
På ett ungdomens hus, fritidsgård	6%
På ett café	5%
På en restaurang, pub, bar	3%
I en föreningslokal	1%
Inte på någon av ovanstående platser	2%

Tabell 3:3

När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni OFTAST vara?
Då frågan är en flervalsfråga överstiger summan 100%.

Sett per kön skiljer det sig gällande hur ungdomarna umgås på fritiden, då tjejer i större omfattning *träffar sina vänner hemma hos varandra* än vad killar i samma årskurs gör samt att killar i högre omfattning *träffar sina kompisar utomhus* än vad tjejer i samma årskurs gör.

Det ungdomarna efterfrågar när det gäller ställen att vara på för dem och deras kompisar är främst fler *fritidsgårdar* eller "ställen man kan hänga på" och *caféer och Internetcaféer*. Vissa av ungdomarna efterfrågar affärer eller köpcentra. Några ungdomar efterfrågar idrottshall, cykelpark och skejtpark.

Fritidsmöjligheter som saknas

Det ungdomarna framförallt nämner på temat "fritidsmöjligheter de saknar" är avsaknaden av olika *sportmöjligheter*. Flera personer nämner att de vill ha cykelpark, skejtpark, spela badminton och vissa önskar fler fotbollsplaner. Några ungdomar nämner att de vill ha hopptorn på Kaskad. Några nämner också BMX-bana, gokart-hall.

Utöver sportmöjligheter efterfrågar ungdomarna fler sociala mötesplatser i form av *fler fritidsgårdar, caféer, Internetcaféer*. Ett antal ungdomar efterfrågar även fler *affärer* att kunna handla i.

Ungdomarna efterfrågar följande fritidsmöjligheter:

- Sportmöjligheter
- Fritidsgårdar
- Café/Internetcafé
- Affärer

Föreningsliv

Föreningslivet fungerar som en mötesplats för sociala relationer. Dess medlemmar får bland annat möjlighet att utveckla kompetens och egenskaper som behövs för gemensamt beslutsfattande. Enligt Ungdomsstyrelsens *Ung idag 2007* har föreningslivet en stark ställning bland de unga, men andelen unga som är medlemmar sjunker.

53% av ungdomarna uppger att de i någon omfattning deltar i föreningsverksamhet idag.

53% av ungdomarna uppger att de i någon omfattning deltar i föreningsverksamhet.

Medlemskap i föreningsliv

Många ungdomar i Mark (58% av ungdomarna) är medlemmar i idrottsföreningar. I övrigt är aktiviteten i föreningslivet låg. I minst omfattning verkar ungdomarna engagera sig i föreningar med samhällsinriktning och politisk inriktning.

När det gäller medlemskap i föreningslivet är ungdomarna främst *aktiva* medlemmar. Få ungdomar har *förtroendeuppdrag* (se diagram 3:3).

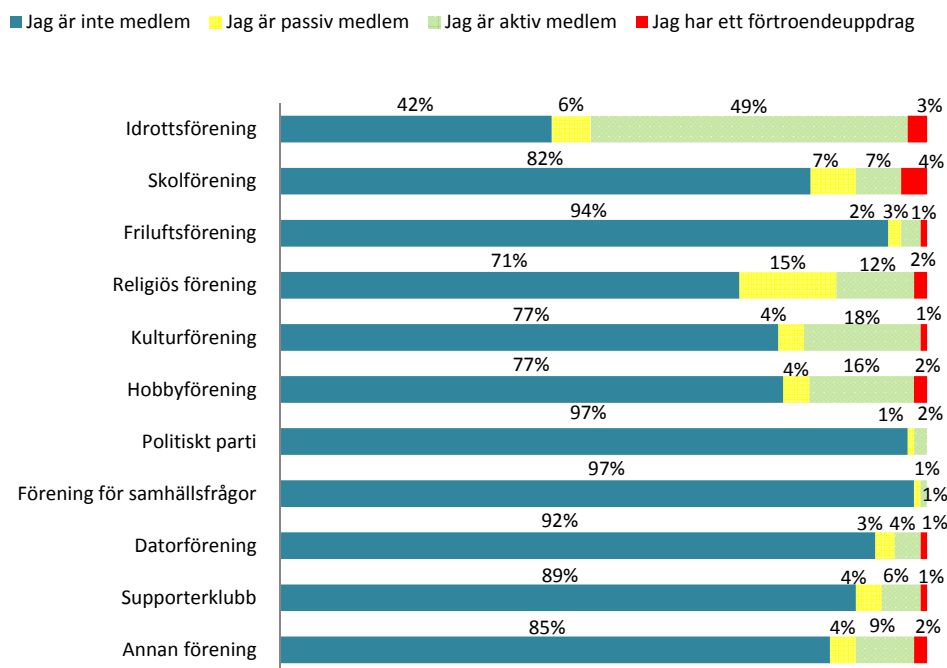

Diagram 3:3

Är du just nu medlem i någon/några av följande föreningar? <1% har uppgett att de har ett förtroendeuppdrag för politiskt parti respektive för förening för samhällsfrågor.

Ungdomarna är främst *aktiva medlemmar* i *idrottsföreningar*, *kulturföreningar* och *hobbyföreningar*.

Ungdomars inflytande i föreningsverksamheten

43% av ungdomarna anger att de har *tillräckligt med inflytande* i den förening de är mest aktiva i.

Lite drygt var tredje person (36%) uppger att de *inte vill påverka föreningens verksamhet* och 21% uppger att de *vill ha ett ökat inflytande i föreningsverksamheten* (det gäller främst idrottsföreningar, men även religiösa föreningar, kulturföreningar och hobbyföreningar).

Resor och internationell erfarenhet

Bland ungdomarna uppger 50% att de har gjort någon *semesterresa eller nöjesresa* utomlands och 35% att de har gjort någon *semesterresa eller nöjesresa* inom Sverige under de senaste 12 månaderna, se diagram 3:4. För denna fråga förekommer inga skillnader per kön.

Vi kan se att 20% av ungdomarna inte har gjort någon *semesterresa eller nöjesresa* under de senaste 12 månaderna.

50% av ungdomarna har gjort någon semesterresa utomlands och 35% har gjort någon semesterresa inom Sverige under de senaste 12 månaderna.

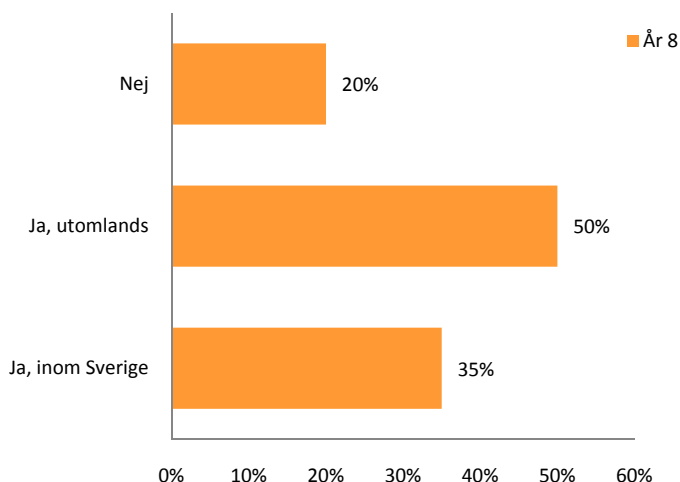

Diagram 3:4

Har gjort någon semesterresa eller nöjesresa som varat minst en vecka under de senaste 12 månaderna. Då frågan är en flervalsfråga överstiger summan 100%.

37% av ungdomarna uppger att de har varit utanför Sverige utan sällskap av sina föräldrar. Killar uppger detta i något större grad än tjejer, men skillnaden ligger inom den statistiska felmarginalen. 63% av ungdomarna uppger att de *aldrig* har det (68% av tjejerna och 58% av killarna uppger detta).

37% av ungdomarna uppger att de har varit utanför Sverige utan sällskap av sina föräldrar.

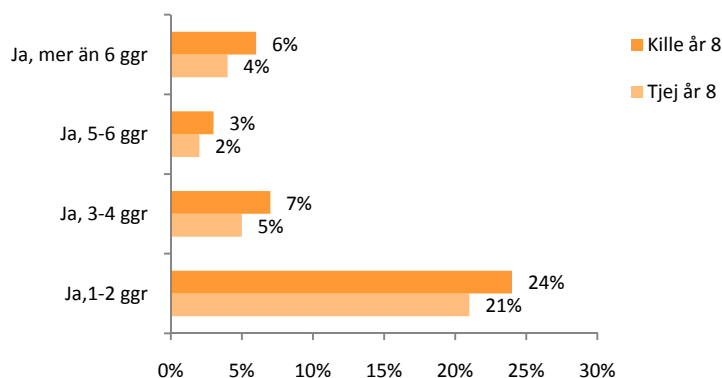

Diagram 3:5
Har varit utanför Sverige utan sällskap av sina föräldrar. Per kön.

Ungdomarna har främst *varit på semester*, följt av *besökt släkt eller vänner* och *annat* när de varit utomlands, se diagram 3:6. Inga nämnvärda skillnader föreligger per kön, förutom när det gäller *arbeta utomlands* som 7% av killarna och inga tjejer uppger att de har gjort.

Ungdomarna har främst varit på semester eller besökt släkt eller vänner när de har varit utomlands.

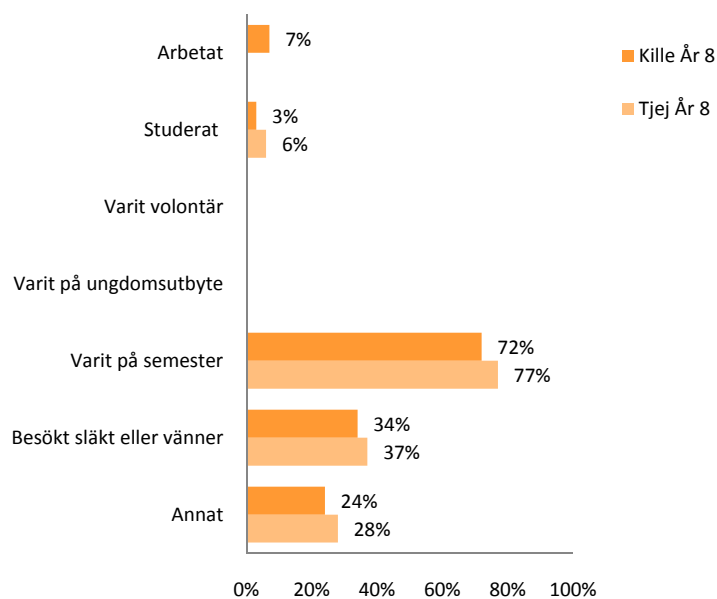

Diagram 3:6
Vilket av följande har du gjort när du varit utomlands? Per kön.
Då frågan är en flervalsfråga överstiger summan 100%.

Bland de ungdomar som *inte har arbetat, studerat, varit volontär eller varit på ungdomsutbyte utomlands* anmärker flest att de skulle *behöva mer pengar* för att göra det (29%) och därefter svarar ungdomarna att de skulle *önska att deras föräldrar tillåter det* för att de ska kunna komma iväg (27%). 26% svarar att de *inte är intresserade* och 23% att de skulle *behöva mer information* om hur de ska göra för att komma iväg, se diagram 3:7.

Tjejer uppger i högre grad än killar att de skulle *behöva mer pengar* (36% vs 22%), att de *önskar att deras föräldrar tillåter det* för att de ska kunna komma iväg (34% vs 21%) samt att de skulle *behöva mer information* om hur de ska göra för att komma iväg (29% vs 17%).

Killar uppger i högre grad än tjejer att de *inte är intresserade* av att åka utomlands för att arbeta, studera, vara volontär eller åka på ungdomsbyte (35% vs 17%).

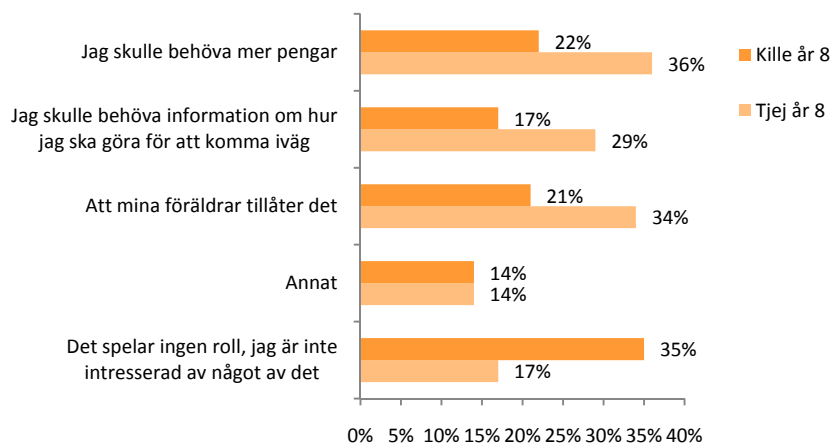

Diagram 3:7

Om du inte har arbetat, studerat, varit volontär eller varit på ungdomsbyte utomlands, vad behövs för att du ska göra det? Per kön. Då frågan är en flervalsfråga överstiger summan 100%.

De ungdomar som inte varit utomlands uppger främst att de skulle *behöva mer pengar* för att åka utomlands (29%).

I andra hand svarar de att de skulle önska att deras *föräldrar tillåter det* för att de ska kunna komma iväg (27%) och därefter att det inte spelar någon roll för de är inte intresserade (26%).

Kapitel 4 Skola

Skolan är den plats där ungdomarna tillbringar störst sammanhängande del av sin vakna tid och den utgör en viktig del av ungdomarnas liv. I skolan skall ungdomarna få lära sig kunskap. Men skolan har också en roll när det gäller att förmedla grundläggande samhällsvärderingar. I läroplanen, Lpo 94, står det bland annat att skolan skall främja förståelse för andra människor och medmänsklighet.

I Läroplanen, Lpo 94, står det att skolan ska främja förståelse för andra människor och medmänsklighet.

Generellt uppger Marks ungdomar att det är *bra stämning i skolan* och att *elever och lärare bemöter varandra med respekt*.

I avsnitten som följer kommer vi att gå igenom hur ungdomarna uppfattar sin *skolmiljö* samt hur de ser på *inflytande i skolan*.

Skolmiljö

En majoritet av ungdomarna uppger att det är en *bra stämning i skolan* (66%).

En majoritet av ungdomarna uppger att det är bra stämning i skolan (66%).

Endast 52% av ungdomarna uppger att *elever och lärare bemöter varandra med respekt*, se diagram 4:1.

52% av ungdomarna uppger att elever och lärare bemöter varandra med respekt.

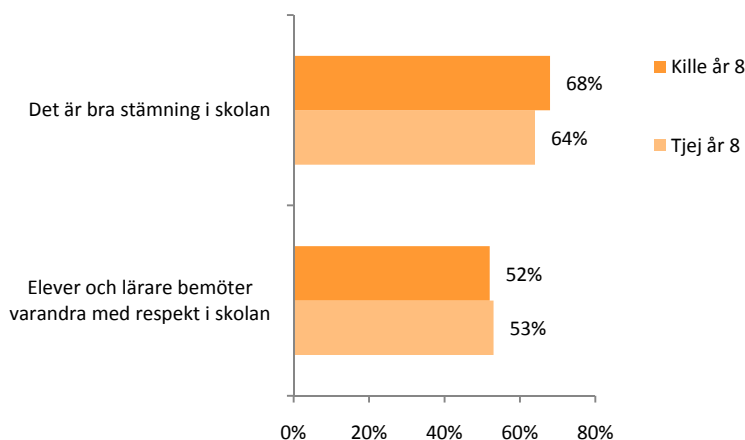

Diagram 4:1

Andel ungdomar som anser att följande påståenden stämmer *mycket bra* eller *ganska bra*. Per kön.

Endast 48% av ungdomarna uppger att *om en lärare kränker en elev agerar skolan*.

22% av ungdomarna uppger att *främlingsfientlighet är ett problem i skolan* och 18% uppger att *sexuella trakasserier är ett problem i skolan*.

Killar uppger i högre grad än tjejer att både *främlingsfientlighet och sexuella trakasserier är ett problem i skolan*, se diagram 4:2.

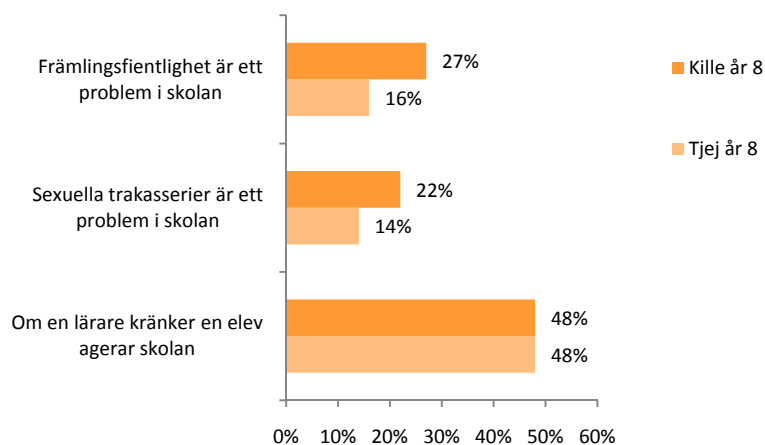

Diagram 4:2

Andel ungdomar som anser att följande påståenden stämmer *mycket bra* eller *ganska bra*. Per kön.

Endast 48% av ungdomarna uppger att om en lärare kränker en elev agerar skolan.

22% av ungdomarna uppger att främlingsfientlighet är ett problem i skolan.

18% uppger att sexuella trakasserier är ett problem i skolan.

I kapitlet om *Framtid* ser vi tydliga samband kring hur kränkningar, mobbning och otrygghet påverkar ens möjligheter att se positivt på framtiden för egen del. Det handlar om att ungdomars framtid blir förstörd genom att mobbning förekommer. Det är här viktigt att skolan agerar, att vuxenvärlden tar sitt ansvar.

Vad ungdomarna tycker om skolmiljön, skolmaten och schemat i skolan

53% av ungdomarna uppger att *skolmiljön* är *ganska bra* eller *mycket bra*.

53% av ungdomarna uppger att skolmiljön är ganska bra eller mycket bra.

I högst omfattning uppges *skolmaten* vara *ganska dålig* eller *mycket dålig* (54% i år 8), se tabell 4:1.

Vad tycker du om följande saker i din skola?	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra / dåligt	Ganska dåligt	Mycket dåligt
Skolmiljön	9%	45%	22%	15%	9%
Skolbiblioteket	33%	47%	11%	5%	4%
Skolmaten	4%	22%	20%	20%	34%
Ditt schema	10%	35%	28%	17%	11%
Möjligheten att få extra stöd	30%	43%	20%	4%	4%

Tabell 4:1
Vad tycker du om följande saker i din skola?

Jämlikhet

Killar anser i högre grad än tjejer att *flickor får bättre möjligheter än pojkar*, se diagram 4:3.

När det gäller frågan om *pojkar får bättre möjligheter än flickor* skiljer det sig inte mellan könen, 11% av vardera killar och tjejer svarar detta.

Killar anser att "flickor får bättre möjligheter än pojkar".

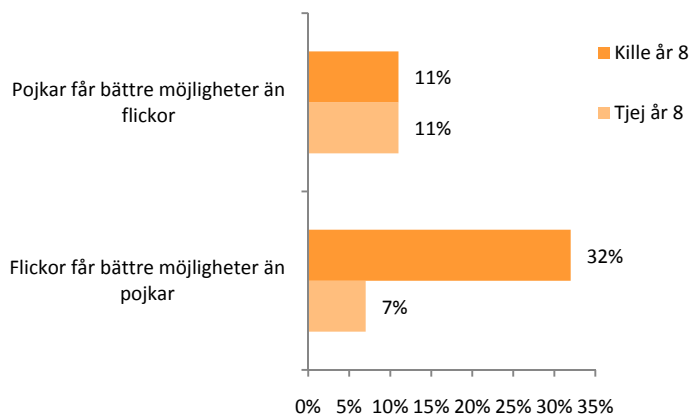

Diagram 4:3
Andel ungdomar som anser att följande påståenden stämmer *mycket bra* eller *ganska bra*. Per kön.

Skolk

Killar *skolk* i något högre utsträckning än tjejer (24% vs 19%).

7% av ungdomarna skolkar någon gång i månaden eller oftare.

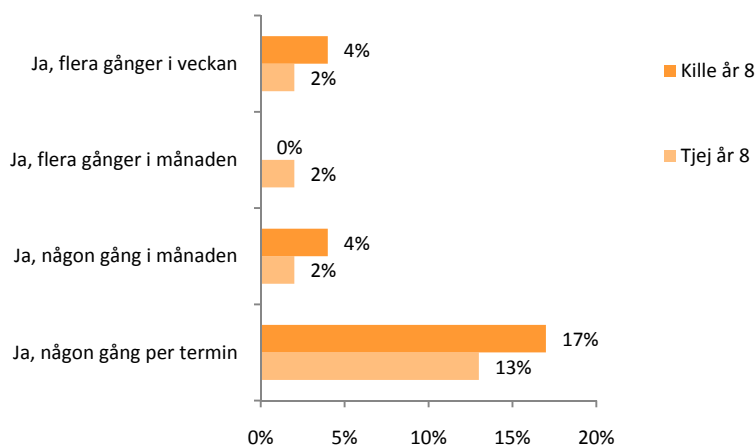

Diagram 4:4
Brukar du skolk? Per kön.

Mobbning

28% av ungdomarna upplever att *mobbing är ett problem i skolan*. Något fler killar än tjejer upplever att *mobbing är ett problem i skolan* (29% vs 26%). Något fler killar uppger också att det inte stämmer att *mobbing är ett problem i skolan* (42% vs 36%). Mobbing tas även upp i kapitel 6 om *Trygghet och hälsa*.

28% av ungdomarna uppger att *mobbing är ett problem i skolan*.

Mobbning är ett problem i skolan	Tjej år 8	Kille år 8
Stämmer mycket bra	6%	11%
Stämmer ganska bra	20%	18%
Stämmer varken bra eller dåligt	38%	29%
Stämmer ganska dåligt	27%	26%
Stämmer mycket dåligt	9%	16%

26% Tjej år 8
29% Kille i år 8

Tabell 4:2
Mobbing är ett problem i skolan. Per årskurs.

Bland ungdomarna anser bara hälften (51%) att *skolan agerar om en elev mobbar en annan elev*. Drygt en femtedel (22%) anser att *skolan inte agerar i tillräcklig utsträckning om en elev mobbar en annan elev* (se tabell 4:3). Det finns inte någon nämnvärd skillnad mellan hur killar och tjejer har svarat på denna fråga, se tabell 4:3.

Drygt en femtedel, 22%, av ungdomarna anser att skolan inte agerar i tillräcklig utsträckning om en elev mobbar en annan.

Om en elev mobbar en annan elev agerar skolan	Tjej	Kille
Stämmer mycket bra	19%	21%
Stämmer ganska bra	31%	31%
Stämmer varken bra eller dåligt	28%	26%
Stämmer ganska dåligt	15%	11%
Stämmer mycket dåligt	7%	11%

} 22% Tjej år 8
22% Kille år 8

Tabell 4:3
Om en elev mobbar en annan elev agerar skolan. Per kön.

Inflytande i skolan

I läroplanen, Lpo 94, står det att de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever. För att ungdomarna ska ha möjlighet att påverka i skolan behöver de veta hur och i vilka sammanhang de har möjlighet att påverka.

56% av ungdomarna uppger att *elevrådet tas på allvar och lyssnas på av personalen* i skolan. Tjejerna uppger detta i något högre grad än killarna (59% vs 53%), se diagram 4:5.

44% av ungdomarna uppger att *skolan uppmuntrar till aktiv medverkan i klassråd och elevråd*.

37% av ungdomarna uppger att de *har fått veta vad de ska ha inflytande över i skolan*.

56% av ungdomarna uppger att elevrådet tas på allvar och lyssnas på av personalen i skolan.

44% av ungdomarna uppger att skolan uppmuntrar till aktiv medverkan i klassråd och elevråd.

37% av ungdomarna uppger att de har fått veta vad de ska ha inflytande över i skolan.

Diagram 4:5
Andel ungdomar som anser att följande påståenden stämmer *mycket bra* eller *ganska bra*. Per kön.

En stor del av ungdomarna vill gärna vara med och påverka vad som händer i skolan. *Hur de ska arbeta, skolmaten samt läxorna och schemat* är de områden som ungdomarna främst vill vara med

Vilka läromedel de ska ha vill ungdomarna i minst grad vara med och bestämma om.

och bestämma om. *Vilka läromedel de ska ha* är ungdomarna minst intresserade av att vara med och bestämma om, se diagram 4:6.

Ser man till vad ungdomarna upplever att de får vara med och bestämma om är det främst *hur de ska arbeta, vad de får lära sig, skolmiljön inne samt läxorna*. Dock inte i lika hög omfattning som andelen som vill vara med och bestämma, se diagram 4:6.

Diagram 4:6

Hur mycket vill (och får) du vara med och bestämma om? Andel som angett *väldigt mycket* eller *ganska mycket*.

Ungdomarna VILL bestämma om:

- Hur de ska arbeta
- Skolmaten
- Läxorna och schemat

Ungdomarna FÅR bestämma om:

- Hur de ska arbeta
- Vad de får lära sig samt skolmiljön inne
- Läxorna

Information om vidare studier

21% av killarna och 13% av tjejerna anser att informationen de fick inför valet av gymnasieprogram var *ganska bra* eller *mycket bra*.

Betydligt fler tjejer än killar uppger att de *inte har fått någon information inför valet av gymnasieprogram* (72% vs 57%), se tabell 4:4.

Vad tycker du om den information du fått inför valet av gymnasieprogram?	Tjej	Kille
Mycket bra	5%	9%
Ganska bra	8%	12%
Varken bra eller dålig	9%	9%
Ganska dålig	5%	9%
Mycket dålig	1%	4%
Jag har inte fått någon information	72%	57%

} 13% Tjej år 8
21% Kille år 8

Tabell 4:4

Vad tycker du om den information du fått inför valet av gymnasieprogram?

Kapitel 5 Politik & inflytande

Ungdomar lever i nuet och skapar sitt normsystem i nuet. Detta gör att ungdomar i högre grad än vuxna ser systemets brister och svagheter. Ungdomars politiska beteende ger oss vuxna en inblick i de samtida samhälleliga utvecklingstrenderna.

- ⇒ Hur ser ungdomar på samhällsfrågor och politik?
- ⇒ Vad är det för samhällsfrågor de vill lyfta?
- ⇒ Var någonstans uttrycker de dessa frågor och hur?

Ovanstående tre punkter är viktiga att inhämta kunskap om för dem som idag arbetar med samhällsfrågor. Att förringa ungdomsprotester och ungdomsengagemang till att handla om ungdomars sätt att revoltera mot vuxenvärlden är att göra sig själv en otjänst.

Ungdomsprotester är informationsbärare för rådande systems strukturella problem och svagheter. Etablissemangen (politiker och ansvariga) har mycket att vinna på att anpassa sig till ungdomars sätt att föra debatt, istället för att kräva att ungdomar anpassar sig till etablissemangets debattstruktur.

Notera särskilt i slutet av detta kapitel ungdomarnas inställning till och deltagande i parlamentariska aktiviteter och utomparlamentariska aktiviteter.

Ungdomsprotester är informationsbärare för rådande systems strukturella problem och svagheter.

Intresserade av politik & samhällsfrågor

12% av ungdomarna har svarat att de är *mycket eller ganska intresserade* av politik. 30% av ungdomarna har svarat att de är *mycket eller ganska intresserade* av samhällsfrågor. 58% av ungdomarna har svarat att de är *mycket eller ganska intresserade* av vad som händer i andra länder.

Killar är mer intresserade av politik än tjejer och tjejer är generellt mer intresserade av vad som händer i andra länder än killar.

12% av ungdomarna har svarat att de är *mycket eller ganska intresserade* av politik.

30% av ungdomarna har svarat att de är *mycket eller ganska intresserade* av samhällsfrågor.

58% av ungdomarna har svarat att de är *mycket eller ganska intresserade* av vad som händer i andra länder.

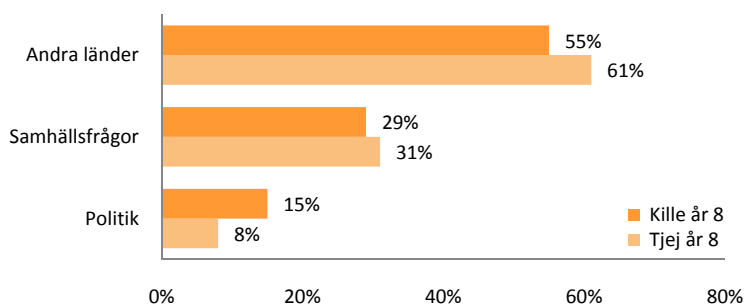

Diagram 5:1
Är mycket eller ganska intresserad av... Per kön.

Samhällsfrågor vs politik

En intressant fråga att ställa sig är vad det ligger i skillnaderna för ungdomar mellan att vara intresserad av *politik* vs *samhällsfrågor* vs *vad som händer i andra länder*.

Kontakt mellan ungdomar & politiker

En stor grupp av ungdomarna (65%) tycker att det är *mycket viktigt* eller *ganska viktigt* att ungdomar och politiker träffas och diskuterar. En högre andel tjejer än killar tycker att det är viktigt att ungdomar och politiker träffas och diskuterar, se diagram 5:2.

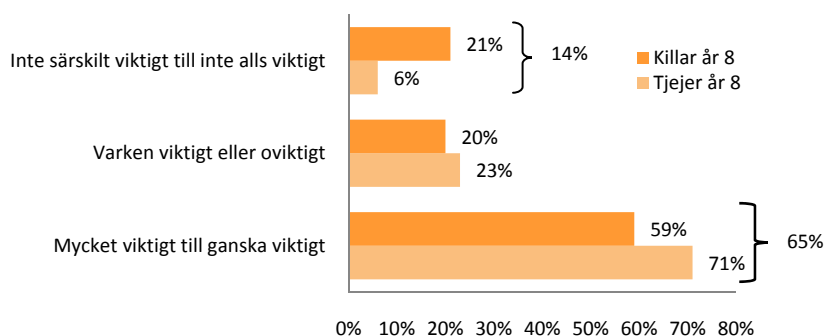

Diagram 5:2.

Hur viktigt tycker du att det är att beslutsfattare i kommunen och grupper av ungdomar träffas och diskuterar? Per kön.

Mer än hälften av ungdomarna tycker att det är *viktigt* eller *mycket viktigt* att ungdomar & politiker träffas & diskuterar.

29% av ungdomarna vill själva träffa en beslutsfattare.

Marks kommun har satt upp en policy antagen den 13 december 2005 som ska verka för ett tillvaratagande av ungdomars (13-25 år) intressen. Kommunfullmäktige ansvarar för att anta och följa upp policyn. Kommunstyrelsen ansvarar för att anta och följa upp riktlinjerna. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att bereda ärendet. http://www.mark.se/mark_templates/Page.aspx?id=5876

Riktlinjerna ska fungera som stöd vid konkret handlande. De är indelade på sex identifierade områden: inflytande, kultur och fritid, kommunikationer, skola, arbete, hälsa och bostäder.

För närvarande finns det inte något *ungdomsråd* i Marks kommun, utan dialogen mellan ungdomar och politiker och tjänstemän i kommunen regleras genom ovan nämnda policy.

29% av ungdomarna vill träffa en beslutsfattare.

Till vem skulle du vända dig?

47% av ungdomarna vet inte vart eller till vem de skulle vända sig om de vill påverka något i Marks kommun. 10% har svarat att de inte vill påverka.

Personlig kontakt (21%) är det som de flesta av ungdomarna har svarat att de skulle vända sig till om de vill påverka i Marks kommun. De övriga kanalerna ligger alla inom 5-7% (politiskt parti eller politiskt ungdomsförbund, förening eller organisation, tjänstemän och politiker, någon organiserad ungdomsgrupp som jobbar med inflytande), se diagram 5:3.

47% av ungdomarna vet inte vart eller till vem de skulle vända sig om de vill påverka något i Marks kommun

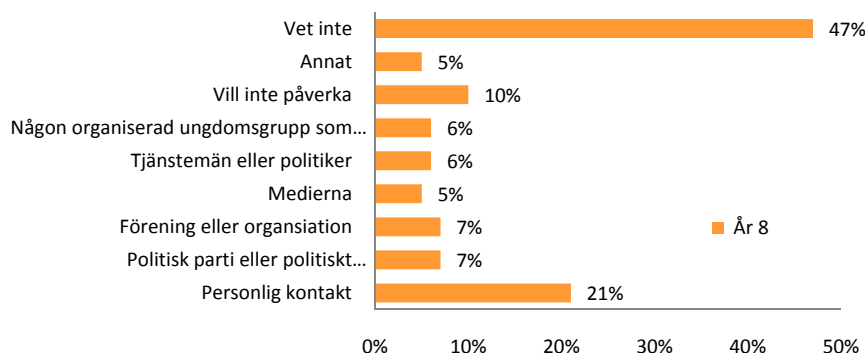

Diagram 5:3
Till vem eller vart vänder du sig om du vill påverka något i din kommun?

Detta skulle jag satsa på om jag var politiker

Ungdomarna fick ange fyra områden som de skulle satsa på om de var politiker, se diagram 5:4. Ungdomarna skulle främst satsa på:

- ① Lika lön för lika arbete för kvinnor och män (36%)
- ② Arbeta mot kriminalitet (32%)
- ③ Sjukvård (29%)
- ④ Skola (27%)

De områden som ungdomarna skulle satsa på är av ideologisk karaktär, det som rör deras vardag, men kanske främst är det områden som berör hela samhället. I de områden som berör samtliga medborgare som ungdomarna skulle satsa på om de var politiker är med stor sannolikhet de områden där störst strukturellt problem föreligger. Ungdomars klarsynthet kan vara till stor hjälp i att identifiera rådande strukturella systems svagheter och brister.

Ungdomarna skulle främst satsa på:

- ① Lika lön för kvinnor och män
- ② Arbeta mot kriminalitet
- ③ Sjukvård
- ④ Skola

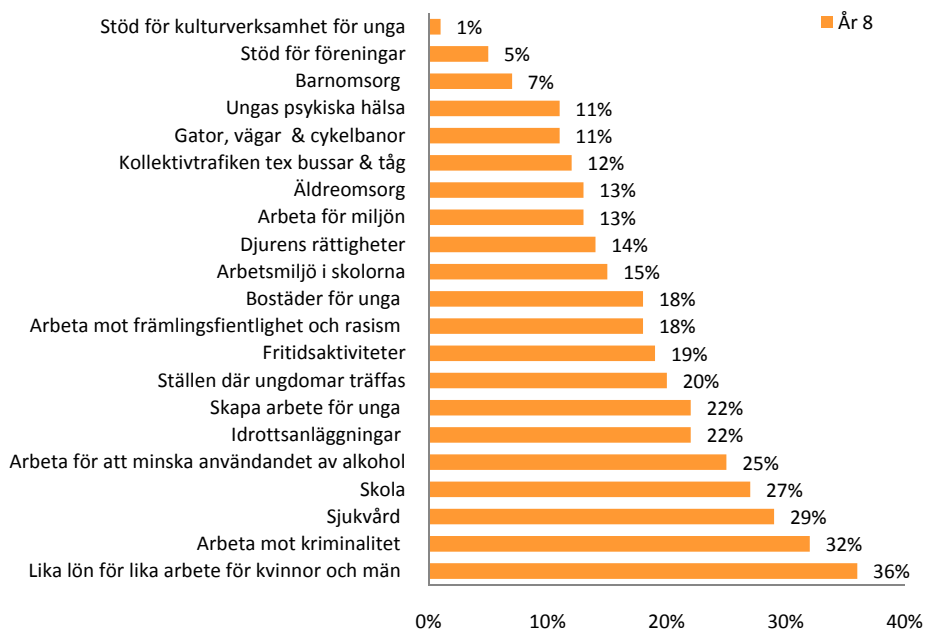

Diagram 5:4

De områden som ungdomar själva skulle satsa på om de var politiker.

Killarna och tjejerna skulle delvis prioritera olika områden om de var politiker.

Tjejerna skulle främst satsa på *lika lön för lika arbete för kvinnor och män* (46%), *sjukvård* (33%) och *skola* (31%).

Killarna skulle främst satsa på *arbete mot kriminalitet* (39%), *idrottsanläggningar* (31%) och *skola* (31%).

I många av övriga områden skiljer det sig också åt mellan killarna och tjejerna, se diagram 5:5.

Diagram 5:5

De områden som ungdomar själva skulle satsa på om de var politiker. Per kön.

Aktivt deltagande

21% av både tjejer och killar vill vara med och påverka de frågor som rör Marks kommun, se diagram 5:6.

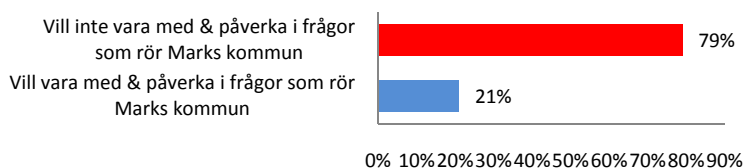

Diagram 5:6

Vill du vara med & påverka i frågor som rör den kommun där du bor?

21% av ungdomarna vill vara med och påverka i frågor som rör Marks kommun.

Det som ungdomar framförallt vill vara med och påverka (enligt deras egna svar) är:

- ① Frågor som rör skolan, bättre skolmiljö, få bort mobbning från skolan, lika behandling
- ② Allt som rör Marks kommun
- ③ Kollektivtrafik, miljö, mötesplatser på fritiden för ungdomar, idrottsarenor

De som inte vill vara med och påverka har framförallt angett följande anledningar till varför:

- ① Är inte tillräckligt intresserade (55%)
- ② Kan för lite om hur jag ska göra (37%)
- ③ Tror inte att det spelar någon roll, de som bestämmer lyssnar inte i alla fall (28%)

En politisk handling

Den vanligaste politiska aktiviteten som ungdomar gör är att *skriva på en namninsamling*. 24% av ungdomarna har svarat att de har gjort detta.

Näst vanligaste aktiviteten är att *bära märke eller symbol som uttrycker en åsikt*, vilket 13% av ungdomarna har. Att skriva på en namninsamling eller att bära ett märke eller en symbol som uttrycker en åsikt behöver inte alltid vara en direkt politisk handling utan kan vara en del i ett identitetsskapande, ett bekräftande på att man tillhör en grupp (bortanför det egentliga politiska budskapet för det man skriver under eller det symbolen/knappen står för).

På tredje plats kommer att *delta i lagliga demonstrationer* som 6% av ungdomarna har gjort, se diagram 5:6. Det är nästan lika många killar som har deltagit i utomparlamentariska aktiviteter som har deltagit i en laglig demonstration, se nästa avsnitt.

En något högre andel killar än tjejer än har genomfört politiska handlingar, se diagram 5:7.

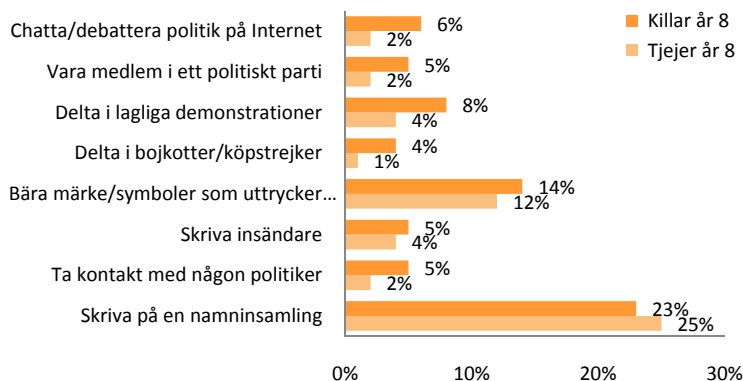

Diagram 5:7

Har du någon gång under det senaste året deltagit i någon av följande aktiviteter? Per kön.

Ser vi till de politiska aktiviteter som ungdomarna skulle tänka sig att göra men som de ännu inte har gjort, så hamnar många av aktiviteterna relativt högt som exempelvis skriva på en *namninsamling*, *skriva insändare*, *delta i lagliga demonstrationer*. Tjejer har generellt i högre grad än killar svarat att de kan tänka sig göra dessa handlingar, se diagram 5:8.

De vanligaste politiska aktiviteterna för ungdomarna:

- ① Skriva på en namninsamling
- ② Bära märke eller symbol
- ③ Delta i lagliga demonstrationer

Främst skulle ungdomarna kunna tänka sig att skriva på en namninsamling, skriva insändare och delta i lagliga demonstrationer.

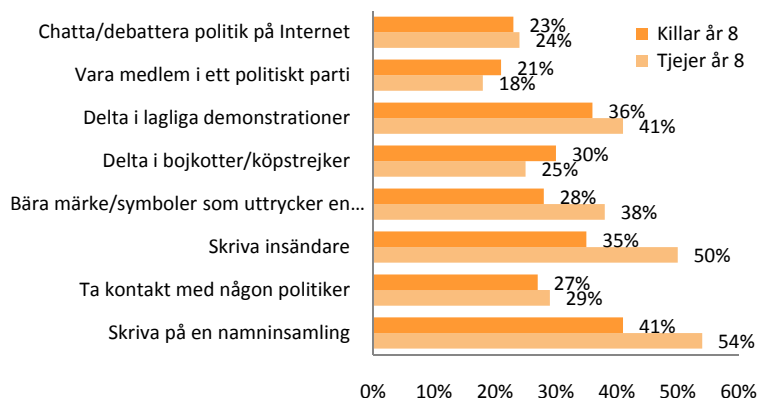

Diagram 5:8

Skulle du kunna tänka dig att delta i någon av följande aktiviteter om du inte redan har gjort det? Per kön.

Vara medlem i ett politiskt parti, chatta/debattera politik på Internet, delta i bojkotter/köpstrejker eller att ta kontakt med någon politiker är aktiviteter som de flesta ungdomar inte kan tänka sig göra.

Vara medlem i ett politiskt parti är något som de flesta ungdomar inte kan tänka sig att vara.

Killar skulle i högre grad än tjejer inte kunna tänka sig skriva på en namninsamling och skriva insändare. Tjejer skulle i högre grad än killar inte kunna tänka sig delta i bojkotter/köpstrejker, se diagram 5:9.

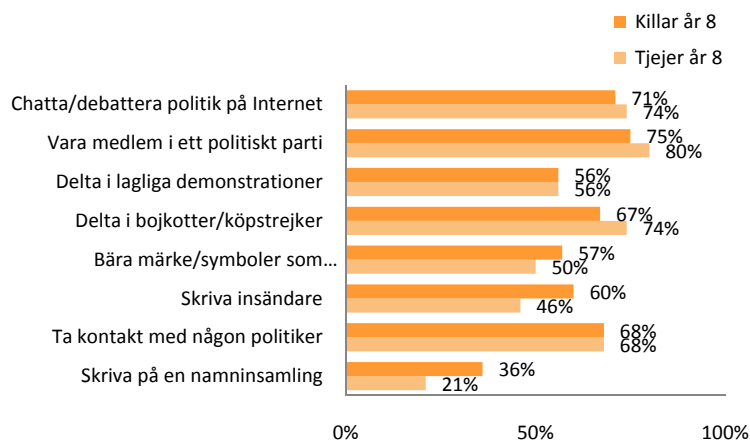

Diagram 5:9

Skulle inte kunna tänka dig att delta i någon av följande aktiviteter? Per kön.

Utomparlamentariska aktiviteter

45% av ungdomarna upplever att de har *ganska eller mycket små eller inga möjligheter* att själva föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen. 10% av ungdomarna upplever att de har *mycket stora möjligheter eller ganska stora möjligheter* att själva föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen, se diagram 5:10.

45% av ungdomarna upplever att de har ganska eller mycket små eller inga möjligheter att själva föra fram sina åsikter till beslutsfattare i kommunen.

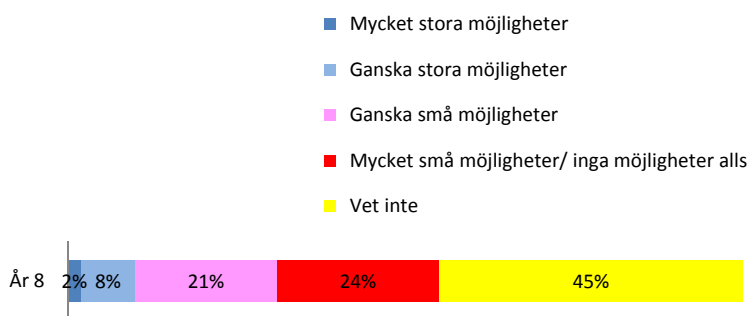

Diagram 5:10

Hur stora möjligheter tycker du att du själv har att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen?

Utomparlamentariska aktiviteter som i denna undersökning innefattar *delta i olagliga demonstrationer/aktioner, måla politiska slagord på offentlig plats, ockupera byggnader och skada andras/allmän egendom i protest*, får sin grogrund när människor inte känner sig hörda. Utomparlamentarism är motsatsen till parlamentarism, vilket innebär att aktioner genomförs direkt i samhället av de berörda, istället för att processen/besluten genomdrivs av politiska organ som exempelvis kommunfullmäktige, landstingsfullmäktige, riksdagen eller regeringen. Politiska förändringar försöker skapas genom aktioner av fredlig eller militant karaktär.

I intervjuer vi genomfört med ungdomar (ej ungdomar boende i Marks kommun) som deltagit i utomparlamentariska handlingar säger ungdomarna att deras röst inte hade blivit hörd om dessa aktiviteter inte hade gjorts. "*Media eller politiker lyssnar först till oss efter att vi tagit till dessa handlingar.*" Inte sällan hör man i intervjuer av politiker och ungdomar i samband med en ockupation eller demonstration att politiker säger att de bjudit in ungdomarna för att föra en diskussion, men att ungdomarna inte är villiga att delta. Ungdomarna å sin sida uttrycker att politikerna inte vill diskutera och att det inte finns något forum att mötas.

Deltagit i utomparlamentarisk aktivitet

De flesta ungdomar har inte deltagit i någon utomparlamentarisk aktivitet. Däremot är det några fler som skulle kunna tänka sig att göra det än som gjort det, se diagram 5:11 och 5:12. Det är fler killar än tjejer (procentuellt) som har deltagit i dessa aktiviteter och det är också fler killar än tjejer (procentuellt) som kan tänka sig att göra detta.

Det som är värt att ta i beaktande är att det är fler killar som har deltagit i utomparlamentariska aktiviteter än som är medlemmar i ett politiskt parti, som chattar/debatterar politik på Internet, har deltagit i bojkotter/köpstrejker, har skrivit insändare eller tagit kontakt med någon politiker (se diagram 5:7).

Det är med endast 2 procentenheters skillnad som lagliga demonstrationer är vanligare än olagliga demonstrationer för killar. Det är endast med 1 procentenhets skillnad som fler killar har deltagit i lagliga demonstrationer än har varit med och ockuperat hus.

De flesta ungdomar har inte deltagit i någon utomparlamentarisk aktivitet.

Det är fler killar som deltagit i utomparlamentariska aktiviteter än som är medlemmar i ett politiskt parti, som chattar/debatterar politik på Internet, har deltagit i bojkotter/köpstrejker, har skrivit insändare eller tagit kontakt med någon politiker.

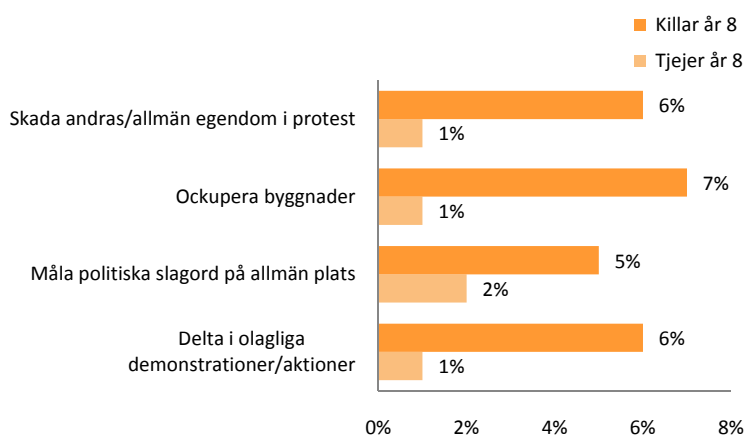

Diagram 5:11
Har någon gång under det senaste året deltagit i någon av följande aktiviteter. Per kön.

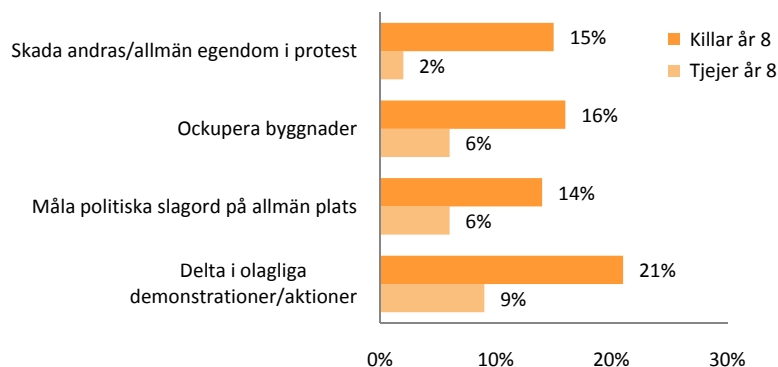

Diagram 5:12
Skulle kunna tänka sig att delta i någon av följande aktiviteter om de inte redan har gjort det. Per kön.

Majoriteten av ungdomar kan inte tänka sig att utföra någon utomparlamentarisk aktivitet, se diagram 5:13.

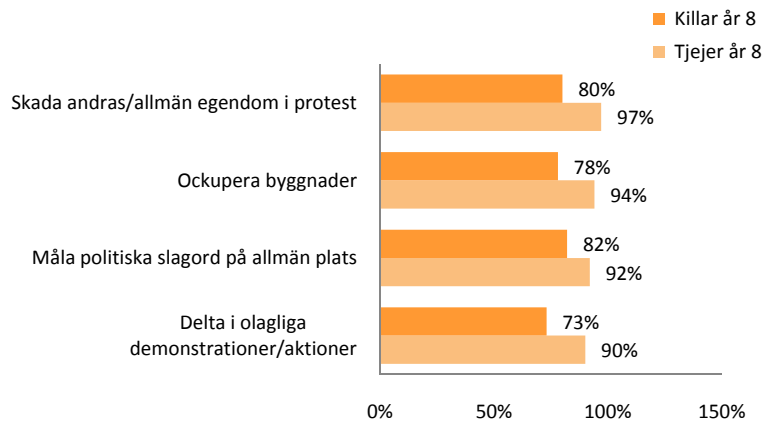

Diagram 5:13

Skulle inte kunna tänka sig att delta i någon av följande aktiviteter. Per kön.

Kapitel 6 Trygghet & hälsa

Trygghet

Trygghet handlar om att känna sig säker på olika platser och i olika situationer. Trygghet handlar också om att känna sig respekterad och accepterad av sina kompisar och vuxna i ens närhet. Först då har man som ung människa möjlighet att växa och lära fullt ut.

Denna del kommer att handla om hur trygga ungdomarna känner sig i olika situationer, om de har haft några otrygga upplevelser och om de har utsatts för mobbning eller andra kränkningar.

Otrygga situationer och platser

22% av ungdomarna har upplevt minst en otrygg situation. Av följande otrygga situationer har flest ungdomar varit utsatta för *hot* (se diagram 6:1).

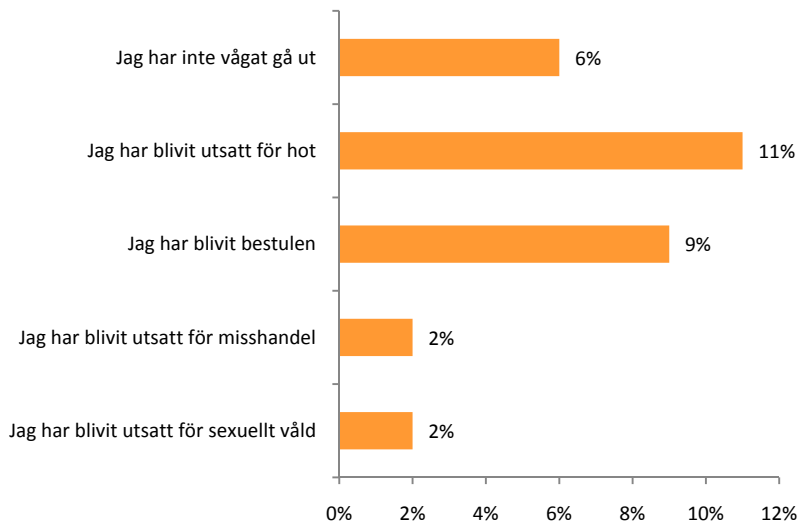

Diagram 6:1

Vilka av följande situationer har du upplevt under det senaste halvåret?
Diagrammet baserar sig på de ungdomar som upplevt otrygga situationer.

22% av ungdomarna har upplevt minst en otrygg situation under det senaste halvåret.

Den otrygga situation som flest ungdomar har upplevt är *hot*.

Det förekommer inga större skillnader mellan könen vad gäller upplevda otrygga situationer.

Ungdomarna känner sig överlag trygga på de ställen de rör sig på. Minst trygga känner de sig på offentliga platser som *diskotek och andra nöjesställen, ute på stan och på allmän plats, på buss och tåg och utomhus i bostadsområdet på kvällen*. 6% av ungdomarna känner sig inte trygga på dessa ställen.

Platser knutna till hemmet och skolan upplevs som mest trygga: *hemmet* (94% alltid trygga), *bostadsområdet på dagen* (88%), *på väg till och från skolan* (85%) och *klassrummet* (82%). Dock är det

Flerparten ungdomar känner sig alltid eller oftast trygga på de ställen de rör sig på.

Platser som är knutna till hemmet och skolan upplevs som mest trygga. Offentliga platser upplevs som mindre trygga.

endast 73% av ungdomarna som alltid känner sig trygga på *rasterna* i skolan.

Det är genomgående en högre andel killar än tjejer som alltid känner sig trygga på de ställen man rör sig på (se diagram 6:2).

Killar känner sig tryggare än vad tjejer gör.

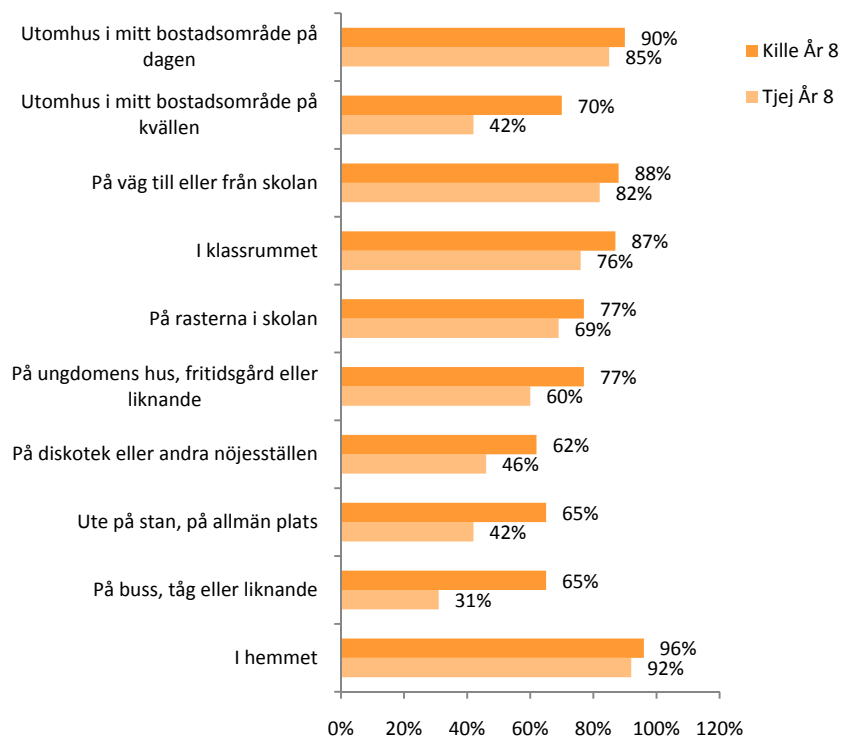

Diagram 6:2

Känner du dig trygg på följande ställen? Diagrammet baserar sig på de ungdomar som alltid känner sig trygga. Per kön.

Jämförelse med 24-åringarna

En jämförelse visar att ungdomarna i årskurs 8 känner sig tryggare än 24-åringarna *ute på stan samt på allmän plats och på buss och tåg*.

Av ungdomarna i årskurs 8 är det 54% som alltid känner sig trygga på stan och allmän plats jämfört med 39% av 24-åringarna. 10% av 24-åringarna gör det inte jämfört med 6% av ungdomarna.

48% av ungdomarna i årskurs 8 känner sig alltid trygga på buss och tåg, vilket 37% av 24-åringarna gör. Av 24-åringarna är det 15% som inte gör det, jämfört med 6% av ungdomarna.

Ungdomarna i årskurs 8 känner sig i högre omfattning än 24-åringarna trygga på stan och allmän plats och på buss och tåg.

Mobbning

13% av ungdomarna i årskurs 8 har blivit mobbade under det senaste halvåret (se diagram 6:3).

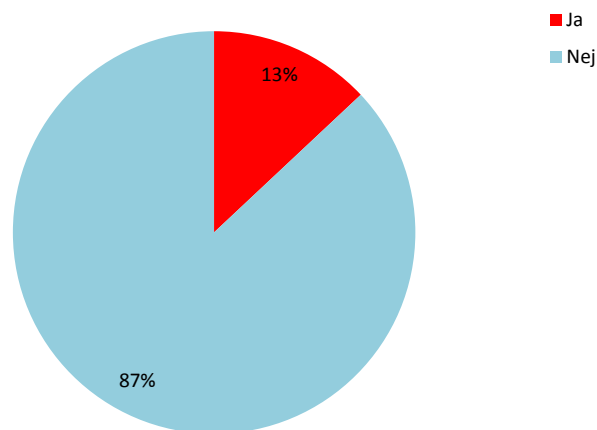

Diagram 6:3
Har du blivit mobbad eller utfryst under det senaste halvåret?

13% av ungdomarna har blivit mobbade under det senaste halvåret.

Det förekommer inga skillnader mellan könen vad gäller andel som har mobbats.

De 13% som har utsatts för mobbning uppger att mobbningen främst skett på följande ställen:

- ① På rasterna i skolan (81%)
- ② I klassrummet (41%)
- ③ Via telefonsamtal, sms, e-post eller hemsida (33%)

16% av killarna och 11% av tjejerna uppger att de själva deltagit i mobbning eller utfrysning under det senaste halvåret. Man bör ta i beaktande att tjejer och killar kan uppfatta vad som är mobbning och utfrysning olika, och att detta kan visa sig i resultatet.

Mobbningen äger främst rum i skolan.

16% av killarna och 11% av tjejerna uppger att de själva har deltagit i mobbning eller utfrysning det senaste halvåret.

Samband mellan mobbning och otrygghet i skolan

De ungdomar som har blivit mobbade under det senaste halvåret har i mycket högre grad än övriga angett att de inte känner sig trygga på *rasterna i skolan*, *i klassrummet* och *på väg från och till skolan* (se "Otrygga situationer och platser").

21% av de ungdomar som har blivit mobbade känner sig inte trygga på rasterna i skolan jämfört med 1% av övriga ungdomar. I klassrummet känner sig 12% av de mobbade ungdomarna inte trygga jämfört med 1% av övriga ungdomar. Inte heller känner sig 12% av de mobbade ungdomarna trygga på väg till eller från skolan jämfört med 1% av övriga.

Mobbade ungdomar känner sig i mycket högre grad än övriga ungdomar otrygga i skolan.

Mobbning tas även upp i kapitlet om *Skola*. I kapitlet *Framtid* kan ni läsa om hur ungdomarnas bild av framtiden påverkas negativt gällande de som blir mobbade.

Se även sambandet mellan *symptom på ohälsa och mobbning* längre fram i detta kapitel.

Om mobbning

Resultatet visar att mobbningen främst sker i skolan. Mobbning kan skada en ung människas liv för all framtid. För att förhindra detta måste mobbningen stoppas i god tid, helst innan den ens har börjat. Som vuxen människa i ungdomars närhet gäller det att se de tecken på mobbning som oftast finns mitt framför ögonen. Det handlar om att *våga* och *vilja* se det som är lättast att blunda för (Larsson 2007).

Mobbning som sker med teknikens hjälp kallas för *nätmobbing*. Skillnaden mot den mobbning som sker ansikte mot ansikte är att mobbaren har lättare att dölja sin identitet. Den som blir mobbad får ingen frizon, utan mobbningen följer dem in i hemmet via till exempel sms, chatt och inlägg i gästböcker. Förr tog skolan bara ansvar för den mobbning som skedde innanför skolans vägar, men med dagens teknik håller inte det förhållningssättet (Kolla källan, Skolutveckling).

Relaterat till mobbning:

Mobbad? Det har vi inte märkt! 2007. Eva Larsson
ISBN10: 9147049820

www.kollakallan.skolutveckling.se
(om nätmobbing)

Orättvist behandlade

33% av ungdomarna har upplevt att de har blivit orättvist behandlade på ett sådant sätt att de har känt sig kränkta någon gång under det senaste halvåret. Dessutom har 6% av ungdomarna upplevt sig kränkta flera gånger. Det innebär att sammanlagt 39% av ungdomarna har känt sig kränkta minst en gång under det senaste halvåret (se diagram 6:4).

39% av ungdomarna har upplevt sig så orättvist behandlade att de känt sig kränkta minst en gång under det senaste halvåret.

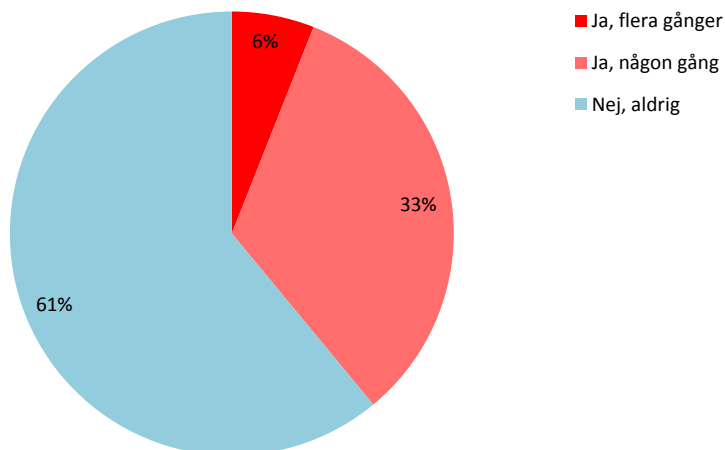

Diagram 6:4

Har du under det senaste halvåret upplevt att du blivit orättvist behandlad på ett sådant sätt så att du känt dig kränkt?

Ungdomarna har främst känt sig kränkta i kontakt med:

- ① Andra elever (45%)
- ② Skolans personal (35%)

Ungdomarna har främst känt sig kränkta i kontakt med andra elever och skolans personal.

En högre andel tjejer än killar har känt sig kränkta. 44% av tjejerna jämfört med 33% av killarna har känt sig kränkta minst en gång. Killar känner sig i högre omfattning än tjejer kränkta av *skolans personal* (42% vs 30%), och tjejer känner sig i högre omfattning än killar kränkta av *andra elever* (53% vs 46%). För övrigt känner sig också en högre andel tjejer kränkta av familjen (26% vs 9%) och annan privatperson (17% vs 9%).

En högre andel tjejer än killar har känt sig kränkta.

Det framgår inte i denna undersökning varför ungdomarna blev orättvist behandlade på ett sådant sätt att de kände sig kränkta. På frågan om varför ungdomarna tror att de blev orättvist behandlade svarar hälften *annat*. Övriga skäl som anges är *utseende* (19%) och *kön* (10%).

Få ungdomar har känt sig orättvist behandlade på grund av utländsk bakgrund, religion, sexuell läggning, ålder och funktionsnedsättning.

Få ungdomar har blivit orättvist behandlade på ett sådant sätt att de känt sig kränkta på grund av *utländsk bakgrund, religion, sexuell läggning, ålder och funktionsnedsättning*.

Hälsa

Vad är en god hälsa? En god hälsa handlar om tre aspekter. Dels handlar det om att känna sig i fysisk form. Där kommer till exempel matvanor och träning in i bilden. De övriga två aspekterna som är minst lika viktiga som att må fysiskt bra är ett psykiskt och socialt välbefinnande. Mår man psykiskt och socialt bra tar man ofta hand om sig själv fysiskt och vice versa.

De psykiska och sociala aspekterna behandlades till stor del i förra avsnittet (trygghet). Detta avsnitt kommer att fokusera på den fysiska aspekten, som dock är avhängig med ungdomarnas psykiska och sociala hälsa.

Allmänt hälsotillstånd

Den större andelen ungdomar bedömer sitt allmänna hälsotillstånd som *ganska eller mycket bra*. Killar bedömer i högre omfattning än tjejer sitt hälsotillstånd som mycket bra (se diagram 6:5).

Den större andelen ungdomar bedömer sitt allmänna hälsotillstånd som ganska eller mycket bra.

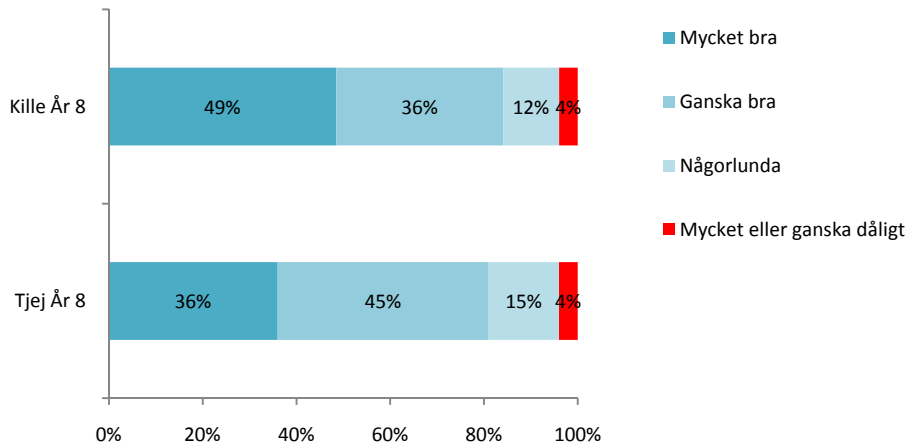

Diagram 6:5
Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd? Per kön.

Vidare anser 53% av ungdomarna att man *inte är sjuk lika ofta som andra*. Det är endast 6% som anser sig vara *sjuk oftare än andra*. Resterande 40% är av bedömningen att man är sjuk ungefär *lika ofta som andra*. En högre andel killar bedömer sig inte vara sjuk lika ofta som andra (60% vs 47%).

En slutsats är att majoriteten av ungdomar upplever att de mår bra.

53% av ungdomarna är av uppfattningen att man inte är sjuk lika ofta som andra.

En högre andel killar bedömer sig inte vara sjuk lika ofta som andra.

Symptom på ohälsa

Trots att majoriteten av ungdomarna bedömer sitt allmänna hälsotillstånd som bra, visar en hög andel ungdomar olika symptom på ohälsa varje dag eller flera dagar i veckan. Hela 56% av ungdomarna känner sig trötta varje dag eller flera dagar i veckan (se diagram 6:6).

De vanligaste symptomen på ohälsa bland ungdomarna:

- Trötthet
- Stress
- Svårt att somna

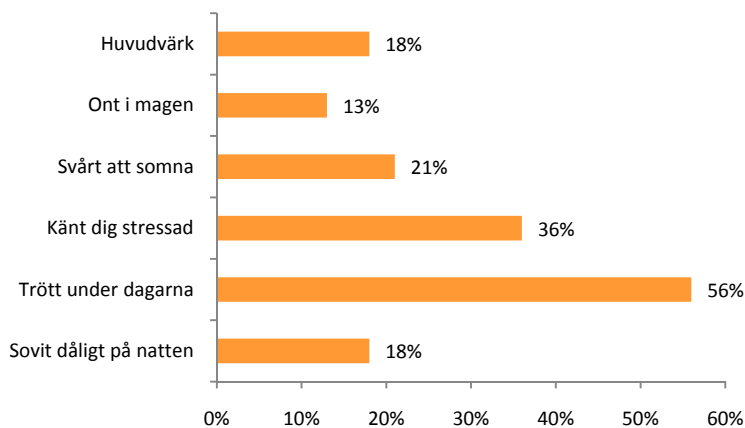

Diagram 6:6
Hur ofta har du följande symptom? Diagrammet baserar sig på de ungdomar som svarat varje dag eller flera dagar i veckan.

Det är överlag en högre andel tjejer än killar som visar olika symptom på ohälsa. Till exempel har en dubbelt så stor andel tjejer (24%) jämfört med killar (12%) ont i huvudet varje dag eller flera dagar i veckan (se diagram 6:7).

Tjejer uppvisar generellt oftare än killar symptom på ohälsa.

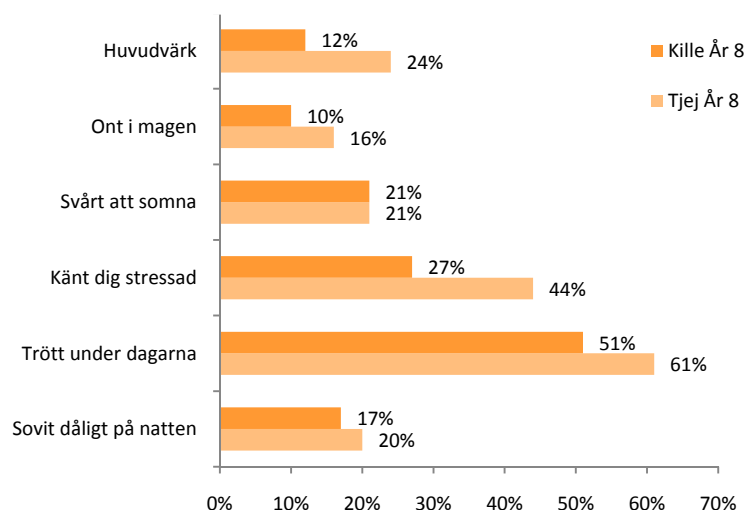

Diagram 6:7

Hur ofta har du följande symptom? Diagrammet baserar sig på de ungdomar som svarat varje dag eller flera dagar i veckan. Per kön.

Jämförelse med 24-åringarna

Mår ungdomarna i årskurs 8 bättre än 24-åringarna eller vice versa? En jämförelse visar att en ungefär lika stor andel ungdomar som 24-åringar har *ont i magen* och är *stressade* varje dag eller flera dagar i veckan. Fler ungdomar i årskurs 8 har *huvudvärk*, *svårt att somna* och känner sig *trötta under dagarna*. Fler 24-åringar *sover dåligt om natten* (se diagram 6:8).

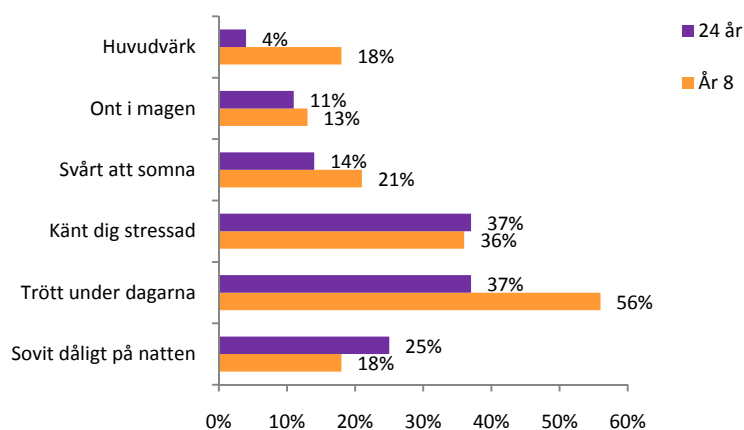

Diagram 6:8

Hur ofta har du följande symptom? Diagrammet baserar sig på de 24-åringar och ungdomar i årskurs 8 som svarat varje dag eller flera dagar i veckan.

En slutsats är att en högre andel ungdomar i årskurs 8 uppvisar symptom på ohälsa jämfört med 24-åringarna.

En högre andel ungdomar i årskurs 8 lider av symptom på ohälsa jämfört med 24-åringarna.

En jämförelse visar också att en ungefär lika stor andel 24-åriga män och kvinnor uppvisar symptom på ohälsa, men i årskurs 8 mår tjejerna sämre än killarna.

Om tjejers ohälsa

Att tjejer mår sämre än killar är en stadig trend som pågått under ett par decennier. Detta visar en undersökning som Folkhälsoinstitutet genomför vart fjärde år (senast 2005/2006).

I de intervjuer och samtal vi har haft med ungdomar i andra undersökningar (ej för Marks kommun) har ungdomarna själva beskrivit att tjejer och killar mår lika dåligt, men att det tar sig uttryck på olika sätt. De menar att killar mår lika dåligt som tjejer men att detta inte synliggörs genom de frågor som ofta ställs i undersökningar.

Relaterat tjejers ohälsa:

www.fhi.se (Folkhälsoinstitutet)

Svenska skolbarns hälsosvanor
(undersökning från
Folkhälsoinstitutet)

Samband mellan mobbning och symptom på ohälsa

Ungdomar som uppger att de under det senaste halvåret har blivit mobbade lider oftare än andra av *huvudvärk*, *magont*, *sömnsvårigheter*, *stress* och *trötthet* (se diagram 6:9).

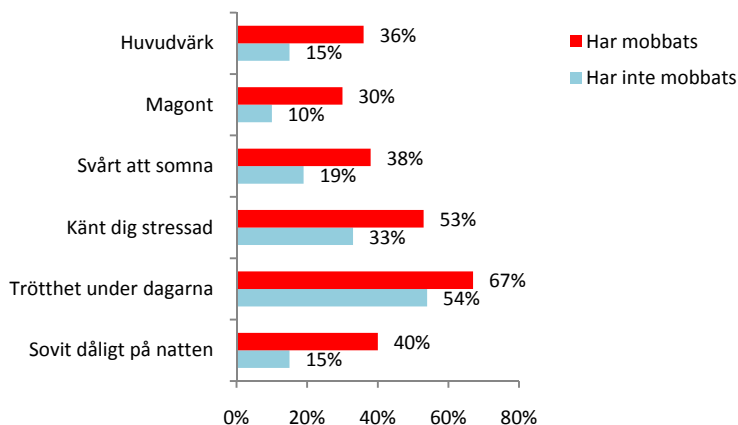

Diagram 6:9

Andel mobbade ungdomar som har haft något av följande symptom varje dag eller flera dagar i veckan jämfört med de som inte mobbats.

Resultatet visar till exempel att 30% av de ungdomar som har mobbats har ont i magen varje dag eller flera dagar i veckan jämfört med 10% av övriga ungdomar. 40% av de ungdomar som har mobbats sover dåligt om natten jämfört med 15% av övriga ungdomar.

Det finns även ett samband mellan mobbning och hur väl man anser det allmänna hälsotillståndet vara (se "allmänt hälsotillstånd"). Mobbade ungdomar uppger i högre grad än andra ungdomar att de mår ganska eller mycket dåligt (10% jämfört med 3%).

En viktig slutsats är att förutom den mentala kränkningen mobbningen innebär följer också fysiska symptom.

Det finns ett tydligt samband mellan mobbning och symptom på ohälsa. Mobbade ungdomar lider oftare än andra av huvudvärk, magont, sömnsvårigheter, stress och trötthet.

Vi kan också se att mobbning och kränkning på olika sätt ger ungdomarna en sämre framtidsbild för egen del, se mer i kapitlet *Framtid*.

Se även sambandet mellan *mobbning och upplevd otrygghet* tidigare i detta kapitel.

Samband mellan dator- och tv-spelande och symptom på ohälsa

En vanlig uppfattning är att dator- och tv-spelande har en negativ inverkan på ungdomarna. En ny undersökning från Ungdomsstyrelsen visar dock på motsatta resultat.

Denna undersökning ger samma resultat. Ungdomar som i hög omfattning spelar dator- och tv-spel visar generellt till och med mindre symptom på ohälsa än de ungdomar som inte spelar dator- och tv-spel (se diagram 6:10).

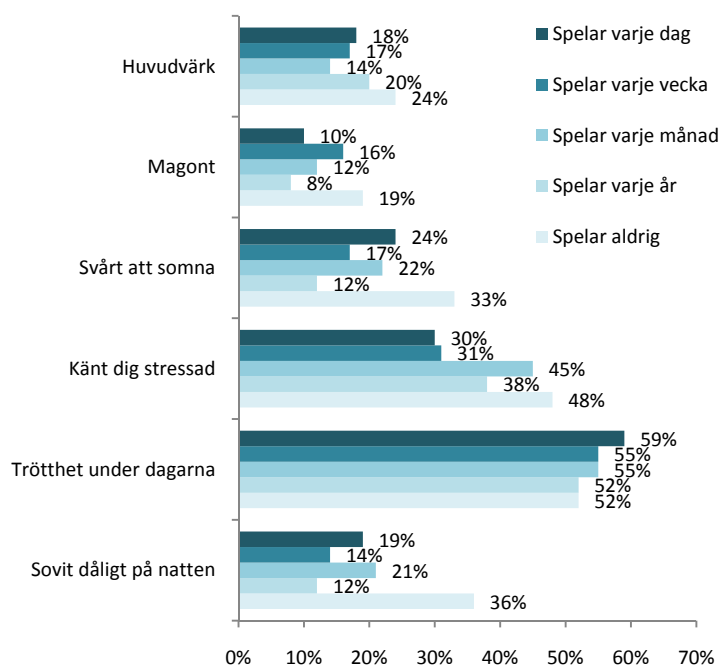

Diagram 6:10

Andel ungdomar som varje dag eller flera gånger i veckan har följande symptom. Per de som spelar dator- och tv-spel ofta respektive sällan.

De ungdomar som aldrig eller sällan ("varje år") spelar dator- och tv-spel har i högre grad än de ungdomar som spelar ofta ("varje dag" och "varje vecka") varje dag eller flera dagar i veckan *huvudvärk*, *magont* och *sömnsvårigheter*. De känner sig också mer *stressade* än de ungdomar som spelar dator- och tv-spel i hög grad.

Det enda symptom på ohälsa som ungdomar som spelar ofta i högre grad uppvisar än de som inte spelar är *trötthet*.

Vad gäller samband mellan ungdomars *surfande och chattande* och symptom på ohälsa är det för få ungdomar som inte chattar för

Relaterat dator- och tv-spelande:

www.ungdomsstyrelsen.se

Unga och nätverkskulturer (rapport från Ungdomsstyrelsen)
ISBN: 978-91-89050-98-3

New game – om unga och datorspel (rapport från Ungdomsstyrelsen)
ISBN: 91-89050-79-7

Johnson, Steven – Everything bad is good for you, 2006
ISBN10: 0141018682

Ungdomar som spelar dator- och tv-spel ofta uppvisar mer sällan symptom på ohälsa jämfört med de ungdomar som sällan eller aldrig spelar dator- och tv-spel.

att slutsatser ska kunna göras med statistisk säkerhet gällande denna grupp.

Att vara på nätet tillhör ungdomars vardag och innefattar både interaktion med andra ungdomar och informationssökning. Det finns snarare risk att ungdomar som *inte* har tillgång till Internet eller surfar och chattar exkluderas från en del av samhället.

Ungdomarnas matvanor

Varje dag eller flera dagar i veckan hoppar en femtedel av ungdomarna över *frukost*. 37% av ungdomarna äter *godis* varje dag eller flera dagar i veckan.

Killar äter oftare snabbmat och godis än tjejer, och tjejer hoppar oftare över frukost och lunch (se diagram 6:11).

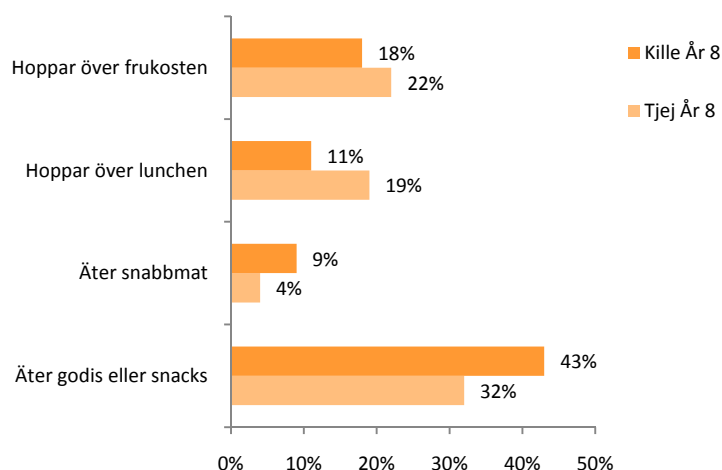

Diagram 6:11
Andel ungdomar som varje dag eller flera gånger i veckan har ovanstående matvanor. Per kön.

20% av ungdomarna hoppar över frukost varje dag eller flera dagar i veckan.

37% av ungdomarna äter godis varje dag eller flera dagar i veckan.

Tjejer hoppar oftare än killar över måltider.

Killar äter oftare än tjejer snabbmat och godis.

Om tjejers kroppsideal

En förklaring till att tjejer i högre grad än killar hoppar över måltider och äter mindre godis och snabbmat, kan vara det kroppsideal som råder i samhället.

Det kvinnliga kroppsidealet har ändrats genom tiderna. Från 60-talet och framåt är det ett smalt kroppsideal som råder. Idag har det nått sin kulmen då tjejer långt ned i åldrarna spåker och plågar sina kroppar för att passa in i normen.

Size 0 (strl 32/xxs) är det nya idealet bland Hollywoodkändisarna vilka många ungdomar ser upp till och vill efterlikna. Denna storlek som enligt gamla mått passar en 8-9-åring har idag bland annat H&M på sin ungdomsavdelning där många ungdomar köper sina kläder.

Relaterat tjejers kroppsideal:

JämO:s tidning Jämsides nr 1, 2008:

www.jamombud.se/jamsides

Artikel i Aftonbladet (om size zero) 2007.04.24:

www.aftonbladet.se

Ungdomar som rör på sig

Trots larmrapporterna om stillasittande ungdomar uppger 76% av ungdomarna att de varje dag eller flera dagar i veckan tränar så att de blir andfådda eller svettas (se diagram 6:12). Det förhåller sig lika mellan könen.

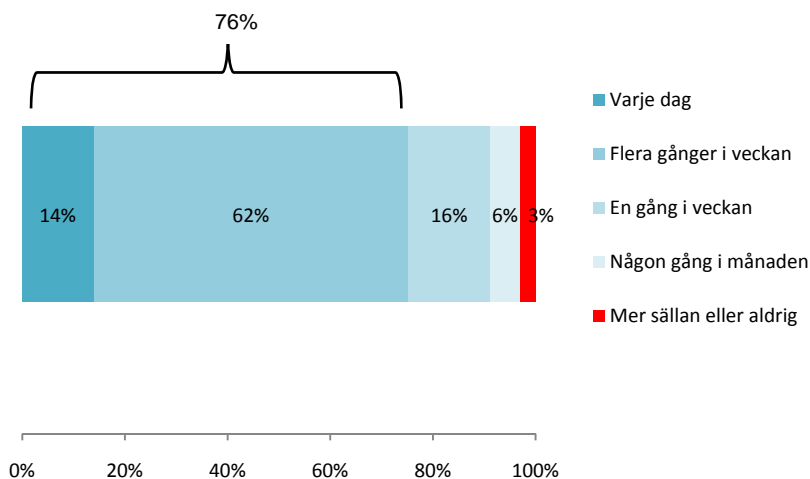

Diagram 6:12

Hur ofta tränar du så att du blir andfådd eller svettas? Diagrammet baserar sig på de ungdomar som svarat varje dag eller flera dagar i veckan.

76% av ungdomarna tränar varje dag eller flera dagar i veckan.

Tobak och alkohol

Många ungdomar testar eller börjar använda tobak och alkohol när de är i högstadieåldern. Ungdomarnas erfarenheter av och inställning till tobak och alkohol kommer detta avsnitt att handla om.

Tobak

Det är en högre andel killar än tjejer som i någon grad *snusar*. 92% av tjejerna snusar aldrig, jämfört med 77% av killarna.

Killar snusar även oftare än tjejer. 8% av killarna snusar varje dag eller fler dagar i veckan vilket bara 1% av tjejerna gör (se diagram 6:13).

En högre andel killar än tjejer snusar.

Killarna snusar även oftare än vad tjejerna gör.

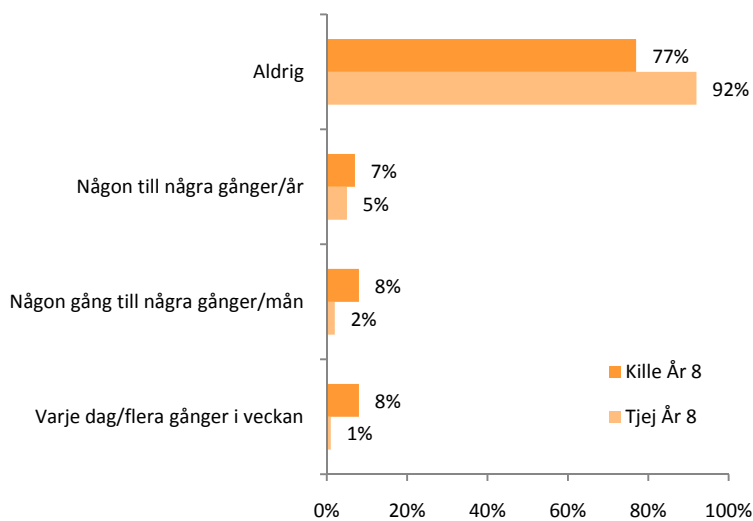

Diagram 6:13
Hur ofta snusar du? Per kön.

En ungefär lika stor andel killar och tjejer *röker*. 83% av tjejerna röker aldrig vilket inte heller 81% av killarna gör.

Det är även jämt mellan hur ofta killar och tjejer röker. 7% av både killarna och tjejerna röker varje dag eller flera dagar i veckan (se diagram 6:14).

En ungefär lika stor andel
killar och tjejer röker.

De röker även lika ofta.

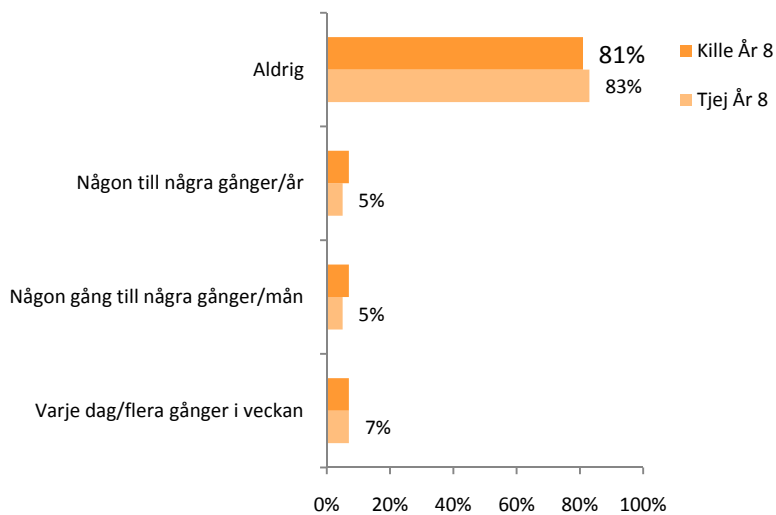

Diagram 6:14
Hur ofta röker? Per kön.

Alkohol

En högre andel killar än tjejer dricker *folköl* och *starkdryck* (starköl/starkcider/alkoläsk/vin/sprit). 78% av tjejerna dricker aldrig folköl jämfört med 61% av killarna. Vidare dricker 73% av tjejerna aldrig starkdryck, vilket 61% av killarna inte gör.

Killar dricker folköl oftare än vad tjejer gör. 8% av killarna dricker folköl en gång i veckan vilket bara 3% av tjejerna gör. Vad gäller starkdryck är skillnaderna inte stora. 6% av killarna och 5% av tjejerna dricker starkdryck en gång i veckan (se diagram 6:15 och 6:16).

En högre andel killar än tjejer dricker folköl och starkdryck.

Killar dricker folköl oftare än vad tjejerna gör.

Killar och tjejerna dricker starkdryck ungefär lika ofta.

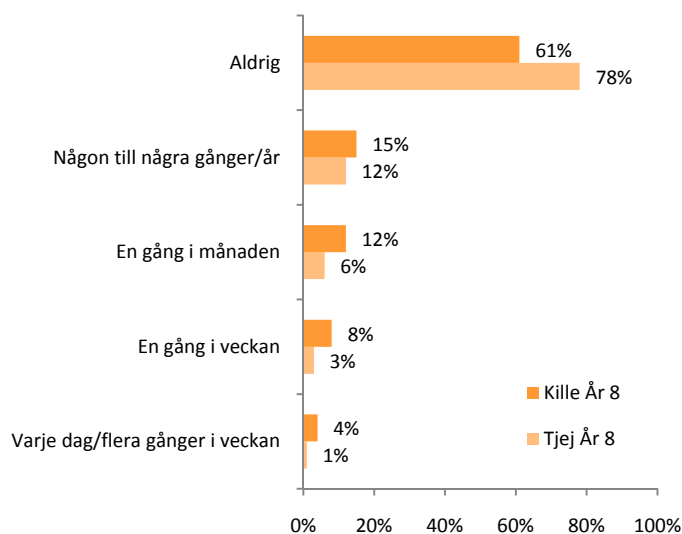

Diagram 6:15
Hur ofta dricker du folköl? Per kön.

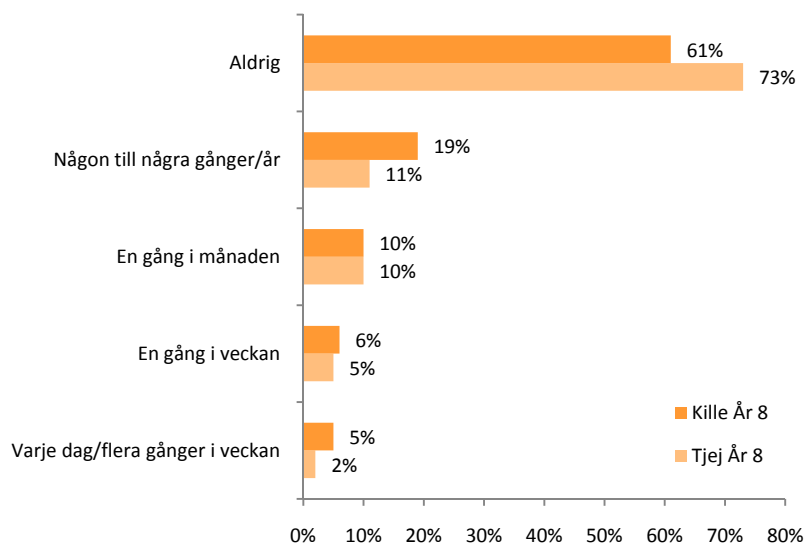

Diagram 6:16
Hur ofta dricker du starkdryck (starköl/starkcider/alkoläsk/vin/sprit)? Per kön.

Hur får ungdomarna tag på alkoholen?

De vanligaste sätten ungdomarna får tag på alkoholen är:

- ① Från kompisar eller kompisars syskon (13%)
- ② Från egna föräldrar (med lov) (11%)
- ③ Från egna föräldrar (utan lov) (7%)

11% av ungdomarna uppger alltså att de får tag på alkoholen genom föräldrarna, med lov. På frågan om man får dricka alkohol för sina föräldrar uppger 14% att de får göra det (se diagram 6:17).

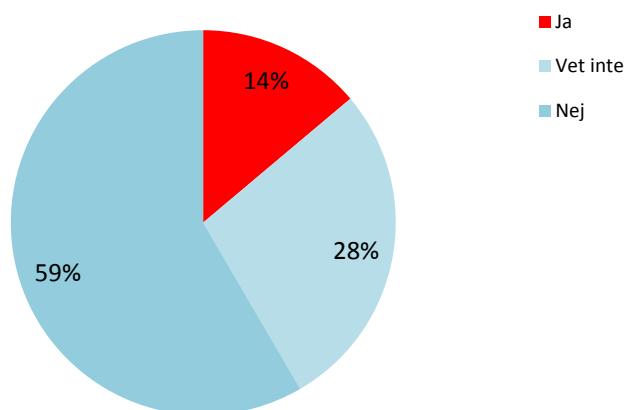

Diagram 6:17
Får du dricka alkohol för dina föräldrar?

Det är fler killar än tjejer som anger att de får alkohol från föräldrar (med lov) och att de har föräldrarnas tillåtelse att dricka alkohol. 14% av killarna anger att de får tag på alkoholen genom föräldrarna jämfört med 8% av tjejerna. 16% av killarna anger att de har föräldrarnas tillåtelse att dricka alkohol, jämfört med 12% av tjejerna.

Samband mellan föräldrarnas tillåtelse av alkohol och ungdomarnas alkoholkonsumtion

Forskning visar att ungdomar som bjuds på alkohol av sina föräldrar dricker mer än ungdomar vars föräldrar inte tillåter alkohol.

Denna undersökning ger samma resultat. De ungdomar som får dricka alkohol för sina föräldrar dricker oftare alkohol än de vars föräldrar inte tillåter alkohol. Dessutom har de en tidigare alkoholdebut (se diagram 6:18 och 6:19).

Ungdomarna får vanligast tag på alkoholen genom kompisar eller kompisars syskon, från egna föräldrar med lov och från egna föräldrar utan lov.

11% av ungdomarna uppger att de får tag på alkoholen genom föräldrar med lov.

14% uppger att de har föräldrarnas tillåtelse att dricka alkohol.

Ungdomar som får dricka alkohol för sina föräldrar dricker oftare alkohol och har en tidigare alkoholdebut.

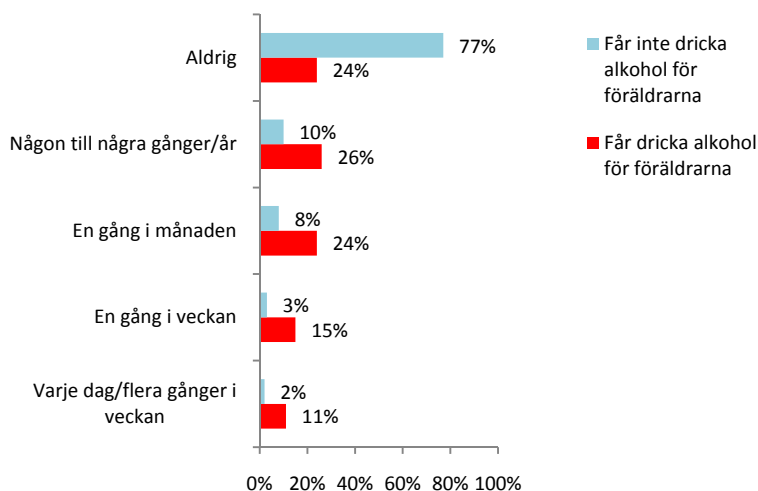

Diagram 6:18
Hur ofta dricker du starkdryck?
Per andel ungdomar som får respektive inte får dricka alkohol för sina föräldrar.

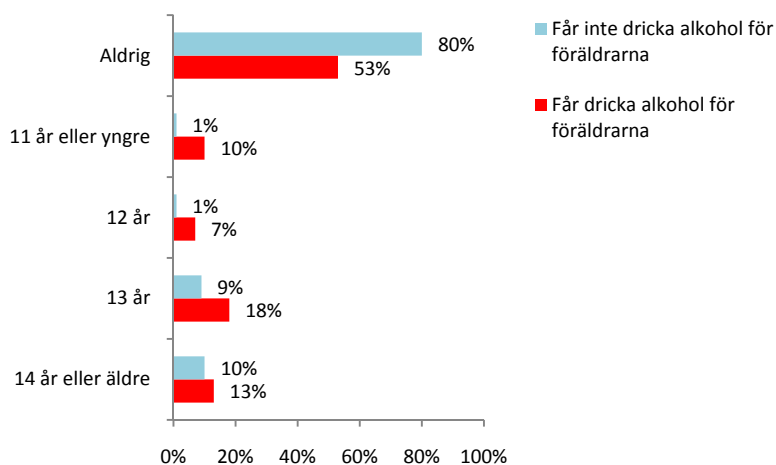

Diagram 6:19
Hur gammal var du första gången du drack dig berusad?
Per andel ungdomar som får respektive inte får dricka alkohol för sina föräldrar.

De ungdomar som uppger att de får tag på alkoholen genom föräldrarna dricker också i högre omfattning starkdryck än övriga.

Hur ofta dricker sig ungdomarna berusade?

21% av ungdomarna dricker sig berusade någon gång till ett par gånger i månaden. 7% uppger att de dricker sig berusade någon gång i veckan (se diagram 6:20).

21% av ungdomarna dricker sig berusade någon gång till ett par gånger i månaden.
7% uppger att de dricker sig berusade någon gång i veckan.

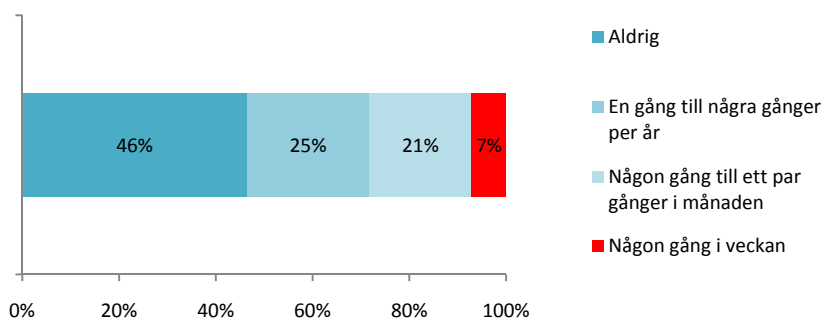

Diagram 6:20
Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du blir berusad?

Det förekommer inga större skillnader mellan könen.

Narkotika

96% av ungdomarna har aldrig använt hasch eller marijuana. 95% har heller aldrig använt annan narkotika.

Killarna har i något högre grad använt narkotika.

Debutålder

Ungdomarna får frågan hur gamla de var första gången de rökte cigaretter, snusade och drack sig berusade.

71% av ungdomarna uppger att de aldrig har rökst. Vidare uppger 75% att de aldrig har snusat. 78% uppger att de aldrig har druckit sig berusade.

Debutåldern förhåller sig på följande sätt bland de ungdomar som har provat tobak och alkohol:

96% av ungdomarna har aldrig använt hasch eller marijuana.
95% har aldrig använt annan narkotika.

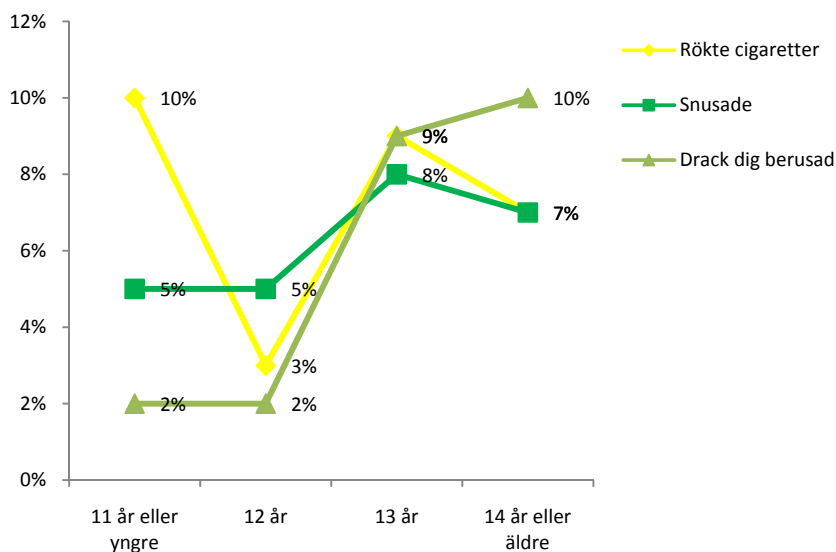

Diagram 6:21

Hur gammal var du när du rökte cigaretter, snusade och drack dig berusad för första gången? Diagrammet baserar sig på de ungdomar som har gjort något av ovanstående.

10% av ungdomarna var 11 år eller yngre första gången de *rökte*. För majoriteten av ungdomarna var debutåldern högre när man *snusade* och *drack sig berusad* första gången. Majoriteten av ungdomarna snusade och drack sig berusade första gången vid 13-års ålder eller äldre.

Det förekommer ingen större skillnader mellan könen vad gäller debutåldern för tobak och alkohol.

Majoriteten av ungdomar *rökte* första gången vid 11 år eller yngre.

Majoriteten av ungdomar *snusade* första gången vid 13-årsåldern.

Majoriteten av ungdomar *drack sig berusade* första gången vid 13-årsåldern eller äldre.

Kapitel 7 Arbete

Arbete

Ett viktigt sätt för ungdomar att komma in i arbetslivet är genom feriearbete och genom att arbeta extra vid sidan av studierna.

Det är viktigt att lokala aktörer i kommunen tar ansvar och skapar möjligheter för ungdomarna att få arbetslivserfarenhet, så att det inte bara är ungdomar med personliga kontakter som får tillgång till arbetsmarknaden.

I nedanstående avsnitt presenteras ungdomars situation vad gäller *extrajobb, sommarjobb* samt hur de *ser på eget företagande i framtiden*.

Extrajobb

19% av ungdomarna har *extrajobb* just nu (2007). 13% av tjejerna och 24% av killarna har ett extra arbete just nu.

13% av tjejerna och 15% av killarna har försökt att få ett extra arbete utan att lyckas.

Drygt hälften av ungdomarna som har extrajobb *jobbar minst en gång i veckan* (se diagram 7:1).

13% av tjejerna och 24% av killarna har extra arbete.

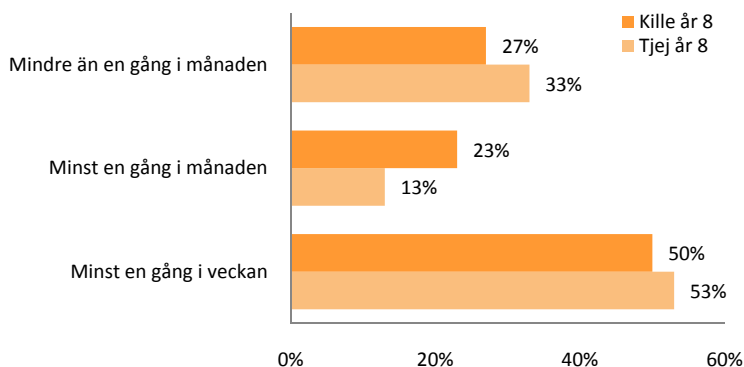

Diagram 7:1
Hur ofta jobbar du? Per kön.

31% av ungdomarna har någon förälder som har eget företag.

Bland de ungdomar som har någon förälder med eget företag uppger 5 procentenheter fler att de har extrajobb just nu, (22% vs 17%).

Sommarjobb

13% av tjejerna och 34% av killarna sommarjobbade sommaren 2007.

13% av tjejerna och 34% av killarna hade sommarjobb 2007.

83% av ungdomarna som sommarjobbade anger att de fick sommarjobbet genom egna kontakter: *någon i deras egen familj, genom någon annan släkting eller folk de känner* (se diagram 7:2).

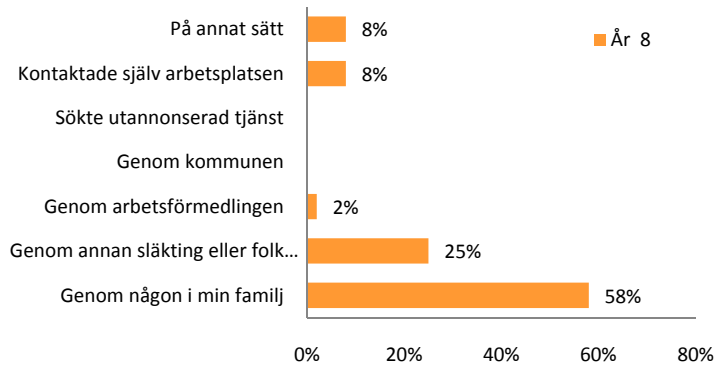

Diagram 7:2
Hur fick du ditt sommarjobb? Per de ungdomar som sommarjobbade.

Bland de ungdomar som har någon förälder med eget företag uppger 18 procentenheter fler att de hade ett sommarjobb 2007, (36% vs 18%).

Av de ungdomar som inte hade ett sommarjobb 2007 är det fler killar (procentuellt) som försökt få sommarjobb än tjejer 22% vs 10%, se diagram 7:3.

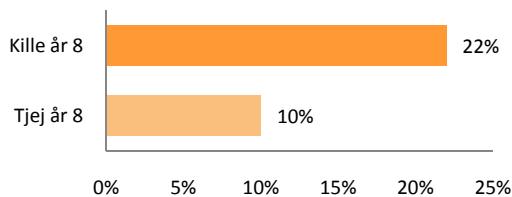

Diagram 7:3
Av dem som inte sommarjobbade 2007 har följande försökt få sommarjobb utan att lyckas. Per kön.

Starta eget i framtiden

49% av tjejerna och 54% av killarna kan tänka sig att starta eget företag i framtiden. 9% av tjejerna och 11% av killarna skulle inte kunna tänka sig att starta eget företag i framtiden, se diagram 7:4.

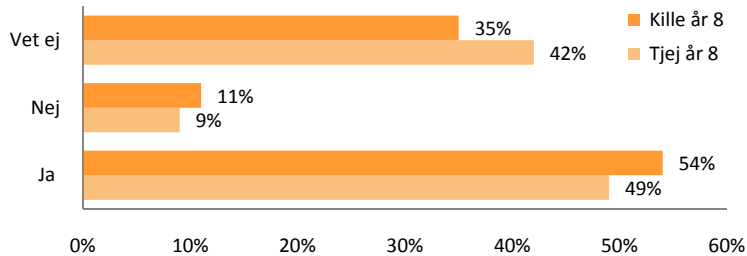

Diagram 7:4.
Skulle du kunna tänka dig att starta företag i framtiden? Per kön.

Bland de ungdomar som har någon förälder med eget företag uppger 8 procentenheter fler jämfört med övriga ungdomar att de kan tänka sig att starta eget företag i framtiden (63% vs 55%).

Hälften av ungdomarna kan tänka sig att starta eget företag i framtiden.

En något högre andel ungdomar av de som har någon förälder med eget företag kan tänka sig att starta eget företag i framtiden.

Kapitel 8 Framtid

Vi kan i undersökningen se mönster som känns igen från många beskrivningar av platser i Sverige, där tjejer i högre grad än killar har ambitioner att genomföra högskole- eller universitetsstudier och dras till storstäderna samt utomlands medan killar i högre grad kan tänka sig att bo kvar.

En positiv framtidsbild

86% av både killar och tjejer ser positivt på framtiden för egen del. 6% av tjejerna och 5% av killarna har angett att de inte ser så positivt (-1 till -3) på sin framtid, se diagram 8:1.

86% av ungdomarna ser positivt på sin egen framtid.

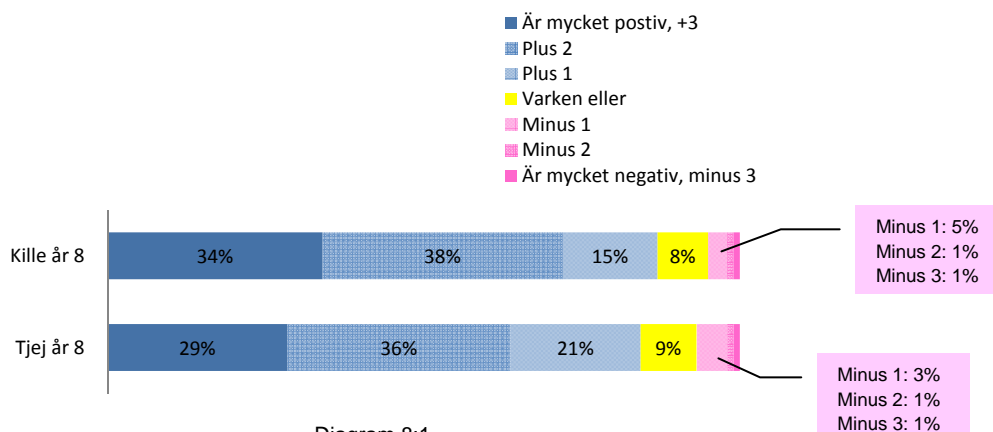

Diagram 8:1

Hur ser du allmänt på framtiden för din egen del? Per kön. På grund av avrundning till närmsta heltal blir procenttalen i de rosa boxarna högre än summering i texten ovan diagrammet.

Bland de ungdomar som uppgett att de blivit *mobbade eller utfrysade under det senaste året* är det fler som har en negativ bild (-1 till -3) av framtiden för sin egen del (17% vs 4%). Det är också fler som har en negativ bild (-1 till -3) av framtiden för sin egen del bland de ungdomar som *upplever att de blivit orättvist behandlade på ett sådant sätt att de känt sig kränkta under senaste halvåret* (8% vs 3%). För dem som svarat att de flera gånger under det senaste halvåret *blivit orättvist behandlade på ett sådant sätt att de känt sig kränkta*, är det 22% som har en negativ bild (-1 till -3) av framtiden för sin egen del.

Vad vill du göra efter grundskolan?

Både killar och tjejer vill helst *gå en gymnasieutbildning i den kommun som de bor i*. Det är fler tjejer som svarat att de vill läsa en gymnasieutbildning än killar (78% vs 65%), se diagram 8:2. 19% av killarna och 11% av tjejerna vill börja arbeta direkt efter grundskolan, se diagram 8:2.

De flesta av ungdomarna (48% av tjejerna och 39% av killarna) vill direkt efter grundskolan läsa en gymnasieutbildning i kommunen de bor i.

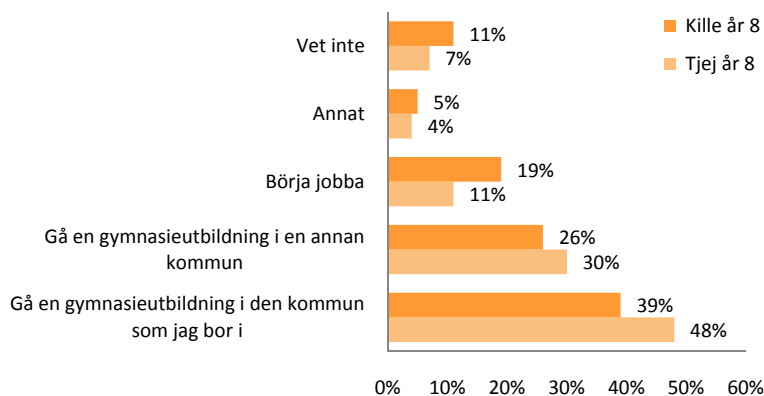

Diagram 8:2

Om du hade alla möjligheter, vad skulle du helst göra direkt efter grundskolan? Per kön.

Utbildning

29% av ungdomarna planerar att ha *högskole- eller universitetsstudier som sin högsta utbildning*. Det är fler tjejer än killar som ämnar ta en universitets- eller högskoleexamen, se diagram 8:3. En femtedel av ungdomarna vet inte vad de har för studieplaner.

29% av ungdomarna planerar att ha högskole- eller universitetsstudier som sin högsta examen.

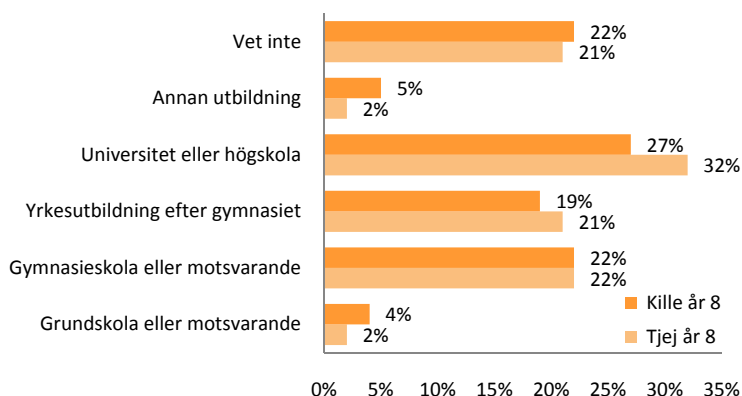

Diagram 8:3

Vilken är den högsta utbildningen som du planerar att gå? Per kön.

Boende

Om ungdomarna får välja fritt var de bor om 10 år ligger *utomlands* och i *en storstad i Sverige* i topp.

Där ungdomarna helst skulle vilja bo om 10 år (om de hade alla möjligheter) är:

- ① Utomlands (23%)
- ② I en storstad i Sverige (22%)
- ③ Där de bor nu (16%)

Önskemålen skiljer sig mellan tjejer och killar. Tjejer vill i högre grad än killar bo utomlands och killar vill i högre grad än tjejer bo kvar där de bor idag, se diagram 8:4.

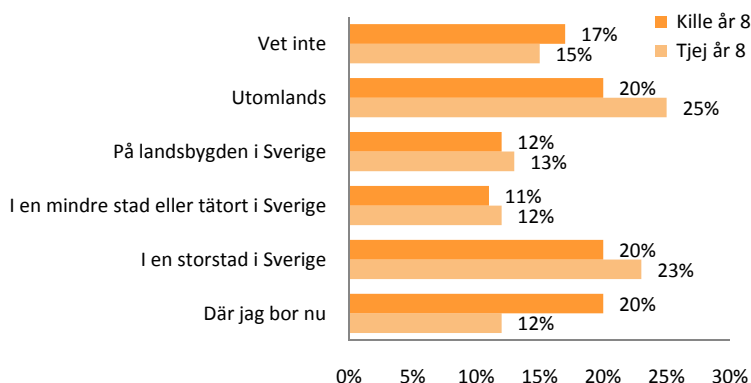

Diagram 8:4.

Om du hade alla möjligheter, var skulle du då helst vilja bo om tio år? Per kön.

23% av ungdomarna har svarat att de helst vill helst bo utomlands om 10 år.

16% av ungdomarna har svarat att de helst vill bo där de bor nu om 10 år.

Tjejer har i högre grad än killar svarat att de vill bo utomlands om 10 år.

Killar har i högre grad än tjejer svarat att de helst vill bo där de bor nu om 10 år.

Flytta från kommunen

43% av ungdomarna tror att de kommer att flytta från kommunen. 19% tror inte att de kommer att flytta från kommunen. En högre andel killar än tjejer tror inte att de kommer att flytta från kommunen, se diagram 8:5.

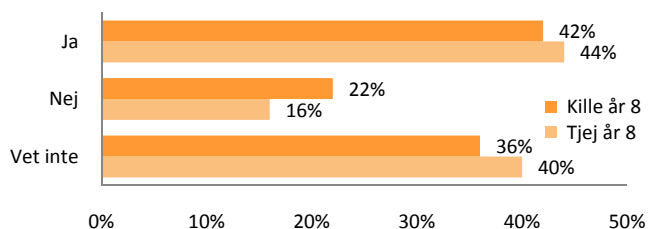

Diagram 8:5

Tror du att du kommer att flytta ifrån kommunen där du bor? Per kön.

43% av ungdomarna tror att de kommer att flytta ifrån kommunen.

22% av killarna och 16% av tjejerna tror inte att de kommer att flytta ifrån kommunen.

Varför flytta?

Det är främst tjejer som svarat att de kan tänka sig att flytta ifrån kommunen för att de *vill pröva något nytt*. Killarna har svarat att de kan tänka sig att flytta ifrån kommunen för *arbete*, se diagram 8:6.

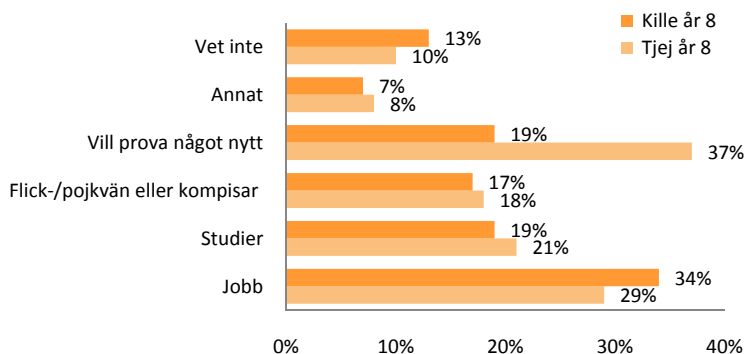

Diagram 8:6
Varför kan du tänka dig att flytta ifrån kommunen? Per kön.

Tjejer kan främst tänka sig flytta från kommunen för att pröva något nytt.

Killar kan främst tänka sig att flytta från kommunen för arbete.

Återvända

Det vanligaste motivet att flytta tillbaka är *närhet till släkt och familj*, se diagram 8:7. Det näst vanligaste motivet att flytta tillbaka skiljer sig för tjejer och killar. Tjejer har svarat *bättre miljö för mina barn att växa upp i* medan killar har svarat *flick-/pojkvän eller kompisar*, se diagram 8:7.

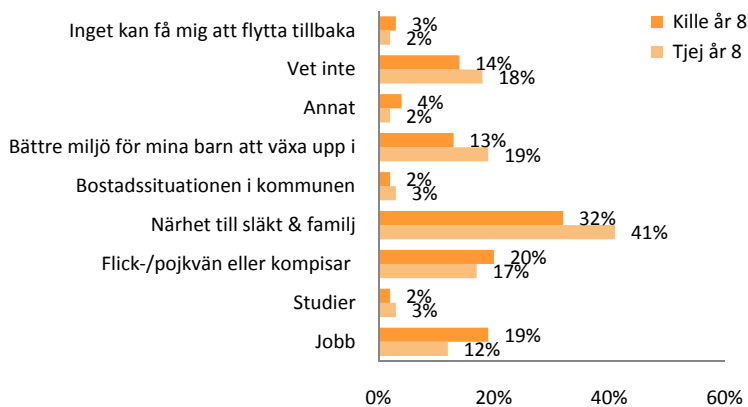

Diagram 8:7
Vad tror du skulle kunna få dig att flytta tillbaka? Per kön.

Närhet till släkt & familj är det vanligaste motivet för att i ett senare skede i livet återvända till kommunen.

Kapitel 9 Övriga kommentarer

Totalt har 23% av ungdomarna gett kommentarer om *de ser att det finns något mer som kommunen borde veta för att kunna göra kommunen till en bättre plats att leva i.*

Bland ungdomarna är det ett flertal kommentarer som handlar om *fritidsaktiviteter*. Många ungdomar vill ha olika typer av *spthallar* (några nämner exempelvis en basketplan). Andra ungdomar efterfrågar fler aktiviteter för ungdomar.

Många ungdomar har kommentarer som berör *skolan*. Exempelvis att den borde bli bättre, att skolmaten borde vara bättre samt att man borde förbättra skolmiljön och arbeta mer mot mobbning.

Ett fåtal ungdomar har lämnat mer *generella kommentarer* kring att de önskar bättre sjukvård, snabbare Internetanslutningar, billigare fritidskort för tåg och bussar, samt att det borde vara lättare att få sommarjobb.

Några av ungdomarna som har lämnat kommentarer nämner att de vill ha ett ställe att umgås på eller ett musikhus. *"Fixa ett ställe i Kinna eller Skene där emos/punkare/rockare/gothare (eller liknande) kan träffas och umgås."*

En av kommentarerna berör också kommunikation med politiker: *"Jag tycker att man borde ta ut några elever från varje skola som är medvetna om problemen idag och starta en slags diskussionsgrupp, som har en rätt så 'rak' väg till 'politiken' så att de inte bara gissar längre."*

Ungdomarna efterfrågar följande för att kommunen ska bli en bättre plats att leva i:

- Fritidsaktiviteter/idrottsmöjligheter
- Bättre skolmiljö/ta tag i att mobbning förekommer
- Ställe att umgås på

Referenser

Everything bad is good for you. Steven Johnson. 2006.
ISBN10: 0141018682

Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94. (www.skolverket.se)

Jämsides nr 1, 2008. www.jamombud.se/jamsides

Mobbad? Det har vi inte märkt! Eva Larsson. ISBN: 914-7049-820

New game – om unga och datorspel. Ungdomsstyrelsen.
ISBN: 91-89050-79-7

Size zero. Artikel i Aftonbladet, 2007-04-24.
www.aftonbladet.se

Svenska skolbarns hälsovanor. Folkhälsoinstitutet. 2005/2006.
http://www.fhi.se/upload/ar2006/Rapporter/svenska_skolbarns_hal_sovanor.pdf

Unga och nätverkskulturer. Ungdomsstyrelsen.
ISBN: 978-91-89050-98-3

Ung idag 2007. En beskrivning av ungdomars villkor.
Ungdomsstyrelsens skrifter 2007:6. ISBN: 978-91-89050-92-1

Kulturanalyser: ungdom, utbildning, modernitet. Tomas Ziehe
(1989). ISBN10: 917-1391-24X

Om Splitvision Research

Splitvision Research är ett undersökningsföretag som arbetar med samhälls-, marknadsundersökningar och utredningar.

Ett av våra huvudsakliga arbetsområden är att genomföra undersökningar och sammanställningar om barns och ungdomars situation. I egenskap av socialantropologer analyserar vi och ger beskrivningar av situationen med utgångspunkt från ungdomars perspektiv.

Vår specialitet som affärsantropologer är att vi kan mäta det "mjuka", hur människor tänker och vad de upplever. Vi arbetar på ett nytt sätt med kvalitativa och kvantitativa undersökningar.

I egenskap av affärsantropologer använder vi oss av etnografiska metoder som exempelvis djupintervjuer och deltagande observationer. Ofta genomförs våra undersökningar i människors vardag. Det kan vara på plats i personers hem, på kontor, på sjukhus, i butiker eller på skolor.

De etnografiska metoderna lyfter fram människors attityder, värderingar, beteenden och de kulturella sammanhang som de ingår i.

Vi arbetar också med mer traditionella metoder som enkät- och telefonundersökningar.

Bland våra kunder finns både näringsliv och offentlig verksamhet. Vi arbetar både med korta, intensiva uppdrag och med långsiktiga strategiska projekt.

För mer information besök gärna vår webbsida:
www.splitvisionresearch.se

Ni är även varmt välkomna att kontakta oss:
Göteborgskontoret: 031-707 41 00
Stockholmskontoret: 08-55 24 24 70

Nancy Aponno
Telefon: 0730-39 78 33
E-post: nancy@splitvisionresearch.se

Jonas Modin
Telefon: 0702-24 24 70
E-post: jonas@splitvisionresearch.se